

KAM

po Česku

*Kdyby hlupáků
nebylo, kde
by se brala
moudrost?*

-Jan Amos Komenský-

www.kampocesku.cz

KAM na školní výlet

Zažijete vichřici
poznání

VIDA – zábavní
vědecký park

Loukou i lesem
za pohádkou

Pražský hrad nádvořími do zahrad

Novou publikací redakce KAM po Česku je obrazový průvodce Pražský hrad, nádvořími do zahrad. Určen je široké návštěvnické veřejnosti, která se rozhodla či rozhodne navštívit tento nejvýznamnější český hrad na pražském vrchu Opyš. Věříme, že se stane památkou na nevšední zážitek z návštěvy místa, které bylo od 9. století sídlem českých knížat, králů, císařů Svaté říše římské, prezidentů republiky a současným symbolem Prahy i české státnosti. Svou rozlohou je jedním z největších hradních komplexů světa a podle Guinnessovy knihy rekordů dokonce největším starobylým hradem na světě vůbec. Díky oblíbené lidské činnosti, fotografování, můžeme uchovávat obraz světa na fotografiích (fós – světlo a grafis – štětec) tak, jak jsme jej v daném okamžiku viděli a zachytili. Přijměte tedy naše pozvání na prohlídku Pražského hradu, nádvořími do zahrad, zachycenou na fotografiích naší redakce.

- ✦ vázaná plnobarevná publikace vyšla v lednu 2015
- ✦ 4 jazykové mutace, 200 stran
- ✦ k dostání na pultech vybraných knihkupců a na adrese redakce
- ✦ doporučená prodejní cena 250 Kč

S námi víte KAM...

KAM za zážitkem nejvíc největším

Objevte zážitky i tam, kde byste je ani nečekali.

Czech Curiosities or With One Foot in Heaven

(anglicky) Zajímavé čtení pro vaše zahraniční kamarády.

KAM na výlet s rodinou a jinou zvířenou

Víte, kde zajímavým způsobem prožít společné chvíle volna?

Od gotiky cesta aneb městečka a města Čech, Moravy a Slezska

Poznejte slavnou cestu našich měst od gotiky do současnosti.

cena

99 Kč + poštovné a balné **35 Kč** (za jednu publikaci)

300 Kč + poštovné a balné **70 Kč** (za komplet 4 publikací)

objednávky

- redakce@kamocesku.cz
- www.kamocesku.cz/knizni-eshop
- KAM po Česku, Kubelíkova 30, 130 00 Praha 3

www.kamocesku.cz

Milí čtenáři,
je tu březen, třetí
měsíc roku, psaný krátce
– číslicí 3. Když ale vyná-
sobíme číslo 3 stejným
číslem, dostaneme 9, ke
kterému když přičteme
stejně číslo, výsledkem
je 18, jinak také číslice 1
a 8 a jejich součet je opět
číslo 9. Stejně když vyná-

sobíme čísla 1–9 číslo 9 a sečteme číslice výsledku,
bude součet vždy 9. Zdá se tedy, že březen je měsí-
cem mystiky, plný záhad a nečekaných jevů. Teď už
jen chybí dodat, že to jsou jasné signály o příchodu
konce světa. Ale opak je pravda. Takhle jen vznikají
všechny konspirační, katastrofické a kdoví jaké ještě
teorie.

Smutné je, že události nedávných dní by mohly
zavdat příčinu k nesprávnému vnímání některých
míst u nás. Není to tak, přestože osm zmařených lid-
ských životů, to je do nebe volající. Připouštím však,
že jsou u nás místa, kam bych v noci sám nešel. Co
ale očekávat tam, kde nepravda a neláska jde ruku
v ruce se lží a nenávisť. Kde jsou omlouvány morální
poklesky vyššími zájmy, kde okrádáme staré a nemo-
houcí lidi, kde slabším nebývá pomoci silnějšími.
Smutné, dokud si ale nepřiznáme, že my sami často
nevidíme, neslyšíme a nemluvíme, když vidět, slyšet
a mluvit máme.

Dobrou zprávou je, že pomalu končí další (ne)
zima, že ručička teploměru sice neochotně, ale přece
jen pomalu stoupá po stupíncích, že země se otev-
rá jaru. Vzednutí přírody mívá ale často vliv na nás
samotné. Je proto třeba podniknout některé kroky
k posílení těla i ducha. Očistné čaje to ale nezachrání.
Dobrou volbou jsou lázně a všeliké jiné další hýčkání
těla. Odtud je pak už jen krůček k návratu do příro-
dy, k výletům a zážitkům s tím spojeným. Je ale také
čas plánování tradičních školních výletů. Proto jsme
v tomto vydání také nachystali školám i jejich žákům
několik zcela skvělých tipů na výlet. Jen bych si moc
přál, aby bylo školám „dáno“ vzít své žáky dál než jen
za humna. Chci věřit, že pan ministr školství na to
pamatoval, protože si vzpomněl, kde on sám všude
jako žáčec se svou školou byl.

Luděk Sládek, šéfredaktor

KAM na výlet
s Petrem
Vackem
2

Znalec
Santiniho
3

Antonín Lewý,
zapomenutý
malíř
6

Výsledky ankety
„Kraj mého
srdce 2014“
9

Se školou za
tajemstvím skla
10

Když na hrad,
tak na Hrad
11

Jindřichův
Hradec – tip na
školní výlet
13

Milé město
Klatovy...
15

KAMFOTO 2014
16–17

Husovy
Louny 2015
19

Liberec má nový
turistický okruh
20

V iQLANDII
zažijete vichřici
poznání!
21

VIDA! Zábavní
vědecký park
22

Oskeruše
a kdoule,
znovuobjevené
ovoce
23

vyšlo 3. března

vyšlo 26. února

Turistický magazín KAM po Česku

vydává: KAM po Česku

registrováno: MK ČR E 17865 ISSN 1802-8640

adresa: Kubelíkova 1108/30, 130 00 Praha 3

tel.: +420 222 944 816-7

mobil: +420 602 223 279

e-mail: redakce@kamposesku.cz

předplatné: predplatne@kamposesku.cz

www.kamposesku.cz

šéfredaktor: Luděk Sládek (ludek@kamposesku.cz)

redakce: Lucie Sládková (sladkova@kamposesku.cz)

Marie Kulinkovská (kulinkovska@kamposesku.cz)

Zdena Kubátová (kubatova@kamposesku.cz)

Marcela Kohoutová (kohoutova@kamposesku.cz)

Alice Brabercová (a.brabercova@prazskyprehled.cz)

Martina Jurová (martina@kamposesku.cz)

Jana Siglová (siglova@kamposesku.cz)

Jaromír Kohout (kohout@kamposesku.cz)

Zorka Dušková (duskova@kamposesku.cz)

Tomáš Kašička (kasicka@kamposesku.cz)

Daniel Jakš (jaks@kamposesku.cz)

Jana Stránská (stranska@kamposesku.cz)

celoroční předplatné: 252 Kč (za 9 vydání)

inzerce: (redakce@kamposesku.cz)

česká korektura: Marcela Wimmerová

grafický návrh a zpracování: Luděk Dolejší

webmistr: Jakub Novák

tisk: Akontext, spol. s r. o.

distribuce: PPL

Přijetím díla k uveřejnění nabývá vydavatel práva k jeho šíření v tištěné i elektronické podobě. Za zveřejnění inzerce a PR článků odpovídá zadavatel, za změnu programu odpovídá pořadatel. Přetisk a jakékoli šíření jsou povoleny pouze se souhlasem vydavatele.

foto na titulní straně: © redakce

První elektrická baterie

Historie jejího vzniku je opravdu spletitá. Než získala svou dnešní podobu, prošla si dlouhým vývojem. První pokusy o sestrojení baterie se uskutečnily v polovině 17. století. Přelomovým byl ale až výzkum dvou italských vědců – Luigiho Galvaniho a Alessandra Volty, které inspirovaly mrtvé žáby.

Roku 1786 totiž Galvani při jednom z prvních výzkumů spojených s elektřinou zjistil, že sval žáby se zkrátí, dostane-li se do kontaktu se statickou elektřinou. Mylně se však domníval, že zdrojem elektřiny bylo tělo živočicha, a elektřinu nazval „živočišná“.

Na Galvaniho výzkumy navázal Volta, který zjistil, že nožičky žab se cukaly, protože kapalina uvnitř nich reagovala při spojení se dvěma různými kovy – mosazí a železem. Díky této kombinaci sestrojil roku 1800 jednoduchý elektrický článek, tzv. Voltův sloup, a první elektrická baterie byla na světě. Tento vynález se stal rázem dobovou senzací a Voltovi přinesl řadu poct.

Zorka Dušková

foto © Wikipedie

KAM na výlet s PETREM VACKEM

Petr Vacek se narodil 1. ledna 1965 ve Slaném. Po absolvování přírodovědného Gymnázia Botičská v Praze nastoupil na DAMU, kterou v roce 1987 úspěšně ukončil. Po studiích získal angažmá v Divadle Vítězného února v Hradci Králové. Na začátku 90. let odešel do Studia Ypsilon v Praze. Před časem se stal členem Divadla Na Jezerce.

Petr Vacek také dostává hodně příležitostí v televizi a ve filmu. Pomáhá sdružení Letní dům, které pečuje o děti v dětských domovech, a podílí se na projektu „Život nanečisto“, který má pomoci těmto dětem připravit se na normální samostatný život.

A kam by pozval naše čtenáře?

Určitě bych rád všechny pozval do východočeského městečka Miletín, které leží v podhůří Krkonoš, rodiště Karla Jaromíra Erbena. Mají tam neuvěřitelně aktivní divadelní spolek a je to opravdu kraj takových těch písmáků, zapadlých vlastenců, kteří tam mají velkou kulturní činnost. Navíc tam vaří i naprosto výborné pivo.

A kam bych určitě všem doporučil si zajet, tak to je naše perla – Národní park Šumava. Konečně se podařilo zachránit aspoň na několik let park před developery, protože už to vypadalo, že nám Šumavu zničí a zastavějí. Jenže nikdy nevíte, co bude za pár let, protože peníze mají mnohem silnější hlas než jakákoliv demokracie nebo právo. Takže jedte tam co nejdříve, dokud ten park ještě existuje.

Moc děkuji za krásnou pozvánku na výlet a přeji Vám hodně dalších krásných rolí jak na divadle, tak i ve filmu.

Marcela Kohoutová

foto © Ivan Kašín a archiv Divadla Na Jezerce

Dopisy čtenářů

Zdravím a musím dodatečně poděkovat za „Zvláštní cenu KAMu“. Kápli jste mi do noty, já jsem totiž členka „Klubu přátel rozhleden“, tak mě knížka od Pohoreckého moc potěšila. Neměla jsem dobrý závěr roku, samý problém, a tak reaguji až teď. Včera jsem si z našeho trebovského IC donesla lednové číslo a zase musím pochválit pana šéfredaktora a opět mám dojem, že to je nejzajímavější počteníčko z celého čísla. Přeju, ať máte stále o čem psát, ať se najdou sponzoři, a nám, čtenářům, ať máme od KAMu zajímavé zprávičky jak z dějin, tak dobré tipy na cestování za zážitky.

Květa Čípková, Česká Třebová

Děkujeme Vám, paní Čípková, za milá slova a věříme, že si také v budoucnu Vaši pochvalu zaslužíme. Stále je o čem psát a stejně tak i v případě našich dějin. Myslíme si, že je třeba o naší historii psát, protože dnešní doba lidem a zvláště pak mladým tyto události nestihá připomínat.

Vážený pane šéfredaktore, tento týden se mi dostalo do ruky první letošní číslo Vašeho magazínu, s ním i Váš úvodník. Číst Vaše texty je pro mě vždy češtinářské pohlázení. Krásná slovní zásoba, žádné chyby v pravopise ani v interpunkci, bohatá souvětí, lehounký nádech ironie a vždy optimistický podtext. Obdivuji Vaši houževnatost a moc Vás chválím. Přeji

Vám i celému Vašemu kolektivu, abyste ještě dlouho „nevyhořeli“ a měli sílu pokračovat ve Vaší práci.

PhDr. Eliška Semová

Vážená paní doktorko, trochu se červenám, když čtu Vaše řádky, ale zároveň připouštím, že jsem za ně opravdu moc rád. Víte, toto je jediná zpětná vazba na to, co dělám i co děláme. V očích mých kolegů to snad ospravedlní mé až tvrdošíjně lpění na češtině, odmítání anglikanismů, a také proč tolik chci, aby každé naše sdělení bylo napsáno navíc jazykem člověčím. Jen se bojím, aby někdo nepojal podezření, že si sochám kult osobnosti. Sama dobře víte, jak onen velký vysochaný kult v Praze na Letné dopadl... ☺

Dobrý den z Liberce, mám příležitost pochválit Vám (i celé redakci) poslední číslo magazínu KAM. Je moc povedené – jak stránky věnované historii a významným osobnostem, tak stránky prezentující jednotlivé kraje a jejich turistické nabídky.

A krásné je i redakční PF – „Ruce, které pro vás pracují...“, to je tak hezký nápad!

Přeju Vám (i vám všem v redakci) úspěšný a pohodový rok 2015.

Martina Pokorná, Liberec

Děkujeme moc za Vaše psaní, které nás zvláště těší, protože jsme po letech trochu zahýbali s grafickou úpravou KAMu a čekali, co bude. Jsme moc rádi, že se líbí. A ještě jedna maličkost, prosím pozdravujte od nás Adélku.

Srdečně Vás všechny zdravím a přeji v celém roce 2015 mnoho úspěchů, pohody a hlavně pevné zdraví.

Marie Kincová, Znojmo

Děkujeme moc, také zdravíme a přejeme jen vše dobré v roce 2015.

Ke křížovce: Po vylúštení její tajenky jsem se díval do několika různých materiálů, které mám k dispozici, v nichž se píše o Pavlovicích na Přerovsku. Pouze v jednom bylo uvedeno, že tamní zámek je secesní, ve všech dalších se píše o zámku novogotickém. Není to od nás daleko, snad se mi podaří se tam na jaře vypravit a podívat se, jak vypadá.

Vladimír Wnuk, Lipník nad Bečvou

Dobrý den, Váš zajímavý časopis jsem dnes četla poprvé. To, že se v blízkých Pavlovicích nachází jediný secesní zámek u nás, jsem nevěděla. Díky za rozšíření mých znalostí o okolí – nyní je tam domov seniorů. Ať se Vám vše daří.

Jarmila Hofmanová

Dobrý den, paní Hofmanová, krásné pozdravení, pane Wnuku, je mi líto, a bohužel pro naši redakci, v ČR je více secesních zámků, například zámky Blatno, Kněžice, Košetice (starý zámek), Lešná, Lukavec, Malá Skála nebo Velemyšleves. Co dodat, společnost, která nám poskytuje křížovky, tam má chybu a nám se podařilo ji nezachytit a úspěšně otisknout. Moc se všem luštitelům omluvám za tuto nepravdu.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Knížecí rukojmí (960 let)

Spytihněv II. (1031 – 28. 1. 1061) z mocné dynastie Přemyslovců byl nejstarším synem známé dvojice Břetislava I. a Jitky. Jeho bratry byli Vratislav II., Konrád I. Brněnský, Ota Olomoucký (údělná moravská knížata) a také Jaromír, pozdější biskup. Jako dítě se Spytihněv stal v roce 1039 rukojmím Jindřicha III., kterému se znelíbila expanzivní politika knížete Břetislava, ale po porážce při tažení do Čech byl vyměněn za německé pány.

O rok později ale Spytihněv znovu putoval jako záruka míru do německých zemí. Délka jeho druhého pobytu coby rukojmí není známa. Ale v sedmnácti mu otec Břetislav svěřil olomoucký úděl a krátce před smrtí ho povolal do Čech, aby usedl na knížecí stolec. Moravu rozdělil mezi jeho tři bratry. Poté co Spytihněv v březnu roku 1055 přijal v Řezně od císaře Jindřicha III. Čechy v léno, zbavil bratry údělných držav, podřídil Moravu své vládě a dal vyhnat matku ze země, snad proto, že bránila jeho bratry a německou abatyši u sv. Jiří. Zemřel mladý, v pouhých třiceti letech (28. ledna 1061), po šesti letech vlády. Rok před svou smrtí, na den sv.

Denár knížete Spytihněva II.

Václava, započal s nákladnou a rozsáhlou přestavbou rotundy sv. Víta na Pražském hradě na větší a reprezentativnější románskou baziliku sv. Víta, Vojtěcha a Panny Marie. Nástupcem Spytihněva a historicky prvním českým králem se stal jeho bratr Vratislav II. Přestože papež Řehoř VII. žádal Vratislava, aby synovci a jedinému synovi Spytihněva vydělal vlastní úděl, nestalo se a Svatobor se dal na církevní kariéru. Účastnil se dokonce příprav korunovace strýce Vratislava, ceremonie se však nedožil. Jako akvilejský patriarcha byl zabit při pouliční výtržnosti 23. února 1086.

Alois Rula

foto © Wikipedie

Architekt funkcionalista (105 let)

V polovině března si připomeneme výročí narození českého architekta Jiřího Štursy. Po absolvování studia architektury na ČVUT v Praze se „proslavil“ svou architekturou funkcionalismu a socialistického realismu.

Volmanova vila v Čelákovicích

Nutno ale přiznat, že nebyl žádným kariéristou, protože již ve 30. letech byl zaníceným členem levicové skupiny Pokroková architektonická skupina, kde společně s Karlem Janů a Jiřím Voženilkem řešili otázku sociálního bydlení a typizace stavební výroby dle sovětských tvarů a vzorů. Za svého života se podílel na mnoha stavebních projektech, z nichž nejznámější je asi Volmanova vila v Čelákovicích, což je jedna z nejpozoruhodnějších staveb českého funkcionalismu. Byl rovněž architektem monumentálního Stalinova pomníku na Letné. Štursa zemřel 6. února 1995 v Praze ve věku 84 let.

Zorka Dušková

foto © Wikipedie

Dříve než město (750 let)

Málo je měst, kde víme, proč, kým a kdy přesně došlo k jejich založení, a jen tušíme, proč jednomu bylo přáno a druhému ne. Z toho mála, co víme, víme jistě, kdy byl založen například klášter Zlatá Koruna. Jeho zakladatelem byl Přemysl Otakar II., král železný a zlatý, který tak chtěl upevnit svou moc ve zdejších krajích.

Přemysl nejprve směnil obec Budivojovice s Čechů z Budovojovic za nedaleké panství Velešínské a pověřil purkrabího Zvíkovského Hirzu založit u soutoku Vltavy a Malše město. Zároveň dostal za úkol vyměřit místo pro stavbu benediktinského kláštera, jehož základní kámen byl položen léta Páně 1265 (10. 3.). Datum je považováno také za datum založení města, názvem odvozeného od původní vsi Budivojovice – dnes České Budějovice.

Klášter Zlatá Koruna

Klášterní kostel sv. Ondřeje – Pohled

Navlas stejným rokem založení se pyšní také obec Pohled u Havlíčkova Brodu, zmiňovaná první v listině kouřimského arcijáhna (1265), v souvislosti s pokládáním základního kamene zdejšího farního kostela. Obec také existovala před tímto datem, jen pozornosti se jí dostalo až v souvislosti se založením farního kostela a následně kláštera cisterciáček Vallis sanctae Mariae šlechticem Smilem z Lichtenburka (z Lichnice; 1220–1269), zbohatnuvšího na dolování stříbra v okolí Jihlavy a Brodu.

Josef Grof

foto © Wikipedie

Znalec Santiniho (70 let)

Prof. PhDr. Mojmír Horyna, CSc., významný český historik umění, se narodil v Praze 23. března 1945. Vystudoval dějiny umění na Filozofické fakultě v Praze se zaměřením na české a světové barokní umění, architekturu 19. století a metodologii památkové péče.

V roce 2000 se stal profesorem v oboru dějiny umění a od roku 2006 byl prorektorem UK. Dodnes je považován za největšího znalce díla J. B. Santiniho-Aichela. Pracoval v NG v Praze, ve Středisku státní památkové péče

v Pardubicích a ve Státním ústavu pro rekonstrukce památkových měst a objektů. Do roku 2006 předsedal Vědecké radě pro státní památkovou péči, což je vrcholný poradní orgán Ministerstva kultury ČR. Mojmír Horyna zemřel 26. ledna 2011 v Praze ve věku 66 let.

Zorka Dušková

foto © MK ČR

Historia magistra vitae

1070 (945 let)

V Praze na Vyšehradě byla prvním českým králem Vratislavem I. založena Královská kolegiální **kapitula sv. Petra a Pavla**. Nová kapitula byla vyňata z pravomoci pražského biskupa a podřízena přímo papeži. Vratislav tak omezil moc svého bratra, pražského biskupa Jaromíra.

březen 1115 (900 let)

Český kníže Vladislav I. **povolal Soběslava I.** zpět do Čech po lednovém mírovém jednání, kde došlo k usmíření panujícího Vladislava I. s bratry. Soběslav tak dosáhl na přímluvu Boleslava III. Křivoústého odpuštění a získal Hradecko a moravské úděly.

březen 1435 (580 let)

V Praze se uskutečnil **svatovalentinský sněm**, kde byly zformulovány požadavky podobojích ve vztahu k Zikmundovi i církvi. S rozhodnutím souhlasilo deset tábořských měst, proti rozhodnutí se postavil pouze Tábor a husitský hejtman Jan Roháč z Dubě.

březen 1915 (100 let)

V Praze vznikl ústřední orgán domácího odboje pro řízení zpravodajské a konspirační práce v českých zemích. V čele organizace stáli Edvard Beneš, Přemysl Šámal a Cyril Dušek. Koncem války se organizace přejmenovala na **Tajný výbor Maffie**.

1. březen 1575 (440 let)

V úterý 1. března před 1575 lety přijel do Prahy k císaři Maxmiliánovi II. **vezír tureckého sultána** Murada III. jménem Mehmed Paša s velkými dary pro císaře. Ubytoval se v domě na baště v Menším Městě pražském a tam také na Velikonoce umřel.

První proti husitům (595 let)

Řeč bude o tzv. **kruciátě**, vojenské výpravě vyhlášené papežem proti pohanům, kacířům a vůbec proti všem nepřátelům křesťanstva. Vojáci na této výpravě nosili na štítech, pláštích či halenách kříže a před výpravou skládali slib. Křížových výprav vyhlásila církev hned několik a většina velkých výprav směřovala do Svaté země, ale 17. března roku 1420 se „dostalo té cti“ i husitským Čechům.

Zikmund Lucemburský (syn Karla IV.), římský a uherský král, se roku 1419 nechal zemským sněmem v Brně zvolit moravským markrabětem. Hned poté zamířil do Vratislavi, kam svolal vojska tehdejšího křesťanstva k potlačení kacířských Čechů. Po Zikmundově naléhání papež Martin V. 1. března 1420 ve Florencii vyhlásil křížovou výpravu proti všem husitským kacířům v Českých zemích. Nedlouho poté dal Zikmund ve Vratislavi popraviti 23 odbojných měšťanů (4. 3.)

Zikmund Lucemburský (1368–1437)

a mučit a upálit pražského měšťana Jana Krásu za sympatie k husitům. Veřejné vyhlášení křížové výpravy papežským vyslancem Fernandem proběhlo ve Vratislavi 17. března 1420. V čele výpravy stanul Zikmund, který si činil po smrti bratra Václava IV. nárok na český trůn, a po jeho boku stanul výkvet tehdejší křesťanstva. Nepodařilo se jim však dobýt ani Prahu, ani vrch Vítkov, a už vůbec ne pokořit odbojné Čechy. To Zikmundovi ale nezabránilo nechat se 28. července 1420 korunovat českým králem na Pražském hradě. Krátce poté ale musel neporobené Čechy narychlo opustit. V letech 1420 až 1430 bylo proti husitským Čechům vyhlášeno několik dalších křuciát, někde se uvádí až pět, ale dopadly stejně jako ta první.

Lucie Sládková

Josef Mathauser: Jan Žižka a kněz Václav Koranda starší na Vítkově

foto © Wikipedia

„Král Bene“ a vzestup stavovské monarchie (515 let)

Když roku 1471 nastoupil na český trůn Vladislav Jagellonský, přezdívaný „král Bene“, byla situace mezi stavy a městy velmi vyhrčená. Šlechta si nárokovala svá dávná práva na moc a panovníkovi, který bojoval o území s Matyášem Korvínem, nezbývalo než se šlechtě podřídit. Vše vyústilo ve vydání Vladislavského zřízení zemského (11. 3. 1500).

Tento souborný zákoník privilegií, nálezů zemského soudu a sněmovních usnesení o 554 člancích vstoupil v platnost až o 2 roky později. Redakci pořídil královský prokurátor Albrecht Rendl z Oušavy. Zřízení můžeme chápat jako novou českou ústavu, která výrazně oslabovala moc panovníka a měst, která jakožto přímí poddaní krále ztrácela svůj hlas na sněmech a podíl na zemské vládě na úkor stavů (pánů a rytířů). Výjimkou byla situace, kdy se projednávaly záležitosti samotných měst (v platnosti po roce 1508). Šlechta tak získala nejen obrovskou politickou moc, ale zároveň i hospo-

Pečet Vladislava Jagellonského

dářskou, neboť mohla prosazovat svá práva na svobodné podnikání v oblastech, kde měla dříve monopol právě města. Města s novým zemským zřízením nesouhlasila a nikdy je nepřijala. Chtěla si i nadále udržet svá hospodářská práva, hlas na sněmech a výhradní moc soudní nad měšťany. Zemské zřízení Království českého, jak zněl jeho oficiální název, bylo později ještě několikrát přepracováno, zejména za vlády Ferdinanda I. Habsburského. K jeho zrušení došlo až roku 1627, kdy bylo nahrazeno Obnoveným zřízením zemským.

Tomáš Kašička

foto © Wikipedia

1475
(540 let)
Michelangelo Buonarroti
* 6. 3. 1475
† 18. 2. 1564
italský sochař, architekt a malíř

1535
(480 let)
Vilém z Rožmberka
* 10. 3. 1535
† 31. 8. 1592
český politik z rodu Rožmberků

1770
(245 let)
Šebestián Hněvkovský
* 19. 3. 1770
† 7. 6. 1847
český básník a národní buditel

Nepovím... (395 let)

Víte, kdo je považován za patrona uchování zpovědního tajemství? Moravský katolický kněz a farář Jan Sarkander (20. 12. 1576 – 17. 3. 1620). Pozor, nezaměňovat – sv. Jan Nepomucký je patronem zpovědníků a uchování zpovědního tajemství. Nepatrný rozdíl tu je, nejen v atributech, ale především proto, že interpretace Sarkanderova působení je dodnes kontroverzním tématem.

Mučedník Jan Sarkander

Pocházel ze Skočova v těšínském Slezsku a po studiích filozofie a teologie v Olomouci, Praze a Štýrském Hradci přijal svěcení v Brně. Poté působil jako farář v Holešově, na panství Ladislava Popela z Lobkovic, jemuž byl důvěrníkem i zpovědníkem. V době

stavovského povstání vtrhla roku 1619 vojska z Polska na Moravu, a jak se blížila k Holešovu, vyšel jim prý Jan s průvodem místních katolíků v ústřety. Polští kozáci pak Holešov ušetřili. Událost se však Janovi stala osudnou, ne všichni totiž byli ochotni uvěřit zázračnému vyslyšení jeho modliteb, a tak byl obviněn z velezrady. Byl vězněn a mučen v olomouckém vězení, kde z něho chtěli získat doznání, kterým by ale porušil zpovědní tajemství. Poslední výslech, kdy byl natahován na skřípec a pochodněmi pálen do boků, ale nepřežil. O 239 let později

Kaple sv. Jana Sarkandera v Olomouci

byl roku 1859 papežem Piem IX. blahověstěn a roku 1995 byl pak papežem Janem Pavlem II. svatořečen. Část jeho ostatků najdeme v kapli sv. Sarkandera v Olomouci, na místě bývalé věznice. Ale jeho socha byla umístěna na sloupu Nejsvětější Trojice v Olomouci dávno předtím. Marie Kulinkovská

foto © Wikipedie

Bitva u Jankova (370 let)

V průběhu března a dubna roku 1645 Švédové dobývali moravská města jako na běžícím pásu. Jihlava se vzdala 11. března, Znojmo 12. a Lomnici vydrancovali 13. března. Bez větších problémů postoupili až do Dolních Rakous, kde oblehli Vídeň. Ta ale jejich náporu odolala, podobně jako Uherské Hradiště. Proto 17. dubna vyplnili alespoň Mikulov, odkud odvezli v 50 sudech knihovnu kardinála Ditrichštejna.

Švédskému tažení předcházela 6. března 1645 bitva u Jankova (Benešovsko), nejkrvavější střet třicetileté války na našem území mezi Švédy a císařskými vojsky generálů Hatzfeldta a Götze. Vítězství Švédů bylo přesvědčivé. Z celkem 17 000 císařských padly celé 4 000, Švédů o tisíc méně. Dohromady tedy šestkrát víc než na Bílé hoře (1620). Masakr uvolnil Švédům cestu na Moravu.

Zemím Koruny české ale třicetiletá válka zhoła nic nepřinesla. Naopak, snížila populaci o 30–40 %, přišli jsme o Horní a Dolní Lužici, zpomalil se městský hospodářský vývoj a odvezeny byly uloupené sbírkové předměty mnoha měst. Navíc Vídeň nepadla, zato padla naděje na návrat české pobělohorské emigrace v čele s Janem Amosem Komenským. -lgs-

Bitva u Jankova – naučná stezka

Lennart Torstenson, polní maršál

foto © Wikipedie

1850
(165 let)
Tomáš Garrigue Masaryk
* 7. 3. 1850
† 14. 9. 1937
první prezident
Československé republiky

1900
(115 let)
První česká parní lokomotiva
28. 3. 1900
model zhotovili otec a synové Maříkovi

1900
(115 let)
Jiří Wolker
* 29. 3. 1900
† 3. 1. 1924
významný básník, člen Devětsilu

Historia magistra vitae

2. březen 1835 (180 let)

Ve věku sedmašedesáti let zemřel **císař František I.** Nástupcem trůnu se stal jeho slabomyslný a epilepsií trpící syn Ferdinand I. Ve skutečnosti za něj však vládla státní konference, jmenovitě jeho strýc arcivévoda Ludvík, kancléř C. W. L. Metternich a F. A. Kolovrat.

4. březen 1515 (500 let)

Město Most zachvátil **obrovský požár**, který zničil celé město, zůstaly pouze dvě světnice. Kromě místních kostelů a veřejných budov vyhořel do základů i konvent magdalenitek. Při požáru zahynulo přes 400 lidí. Poté byly zavedeny noční hlídky majitelů domů.

7. březen 1135 (880 let)

Psal se rok 1135 a na začátku března toho roku se nad hlavním městem, ale i nad jinými městy, objevila **podivná znamení na slunci**, do té doby nevídaná. Jako by byla tři slunce na nebi až do půl dvanácté na orloji.

10. březen 1510 (505 let)

V Olomouci potvrdil Moravanům král Vladislav jménem svého syna všechna jejich **práva a svobody** vydáním tzv. privilegia, ve kterém současně stvrdil spojitost Moravy, Čech a Lužic s Korunou českou. Dále se zavázal, že se žádné slezské knížectví neodcizí Koruně české.

13. březen 1390 (625 let)

V Praze ve čtvrtou neděli postní za vlády krále Václava IV. začalo **Milostivé léto**, které pro Čechy vyhlásil papež Bonifacio IX. v souvislosti s odpustkovou praxí slibující odpuštění všech trestů za hříchy. Oslavy trvaly až do Povýšení sv. kříže a Praha tehdy velmi zbohatla.

Historia magistra vitae

13. březen 1485 (530 let)

V Kutné Hoře se uskutečnil **husitský sněm**. Došlo zde k zemskému uspořádání v království a ke zrovnoprávnění katolické a kališnické církve. Katolická strana totiž uznala platnost kompaktát jako základního zemského zákona. V zemi tak po 31 let zavládl náboženský klid.

13. březen 1495 (520 let)

Na českém sněmu bylo zásluhou Viktorina Kornela ze Všehrd schváleno **usnesení o přednostním postavení češtiny** v Čechách. Od té doby bylo možné pouze cizojazyčné písemnosti přepisovat do zemských desek jazykem německým nebo latinským.

14. březen 1420 (595 let)

Ve Vratislavi byl veřejně mučen a nakonec **upálen Jan Krása**, věnečník z Nového Města pražského, protože se veřejně zastával českých stoupenců Husových myšlenek. Dva dny po jeho smrti vyhlásil papežský legát Fernando, biskup Lucký, křížové tažení do Čech.

15. březen 1940 (75 let)

Prahu zasáhla **silná povodeň**. Průtok Vltavy tehdy činil 3 245 m³/s. Situaci zkomplikovaly ledy, které zatarasily koryto řeky. Hladina řeky ve Štěchovicích dosáhla výšky 940 cm. Povodeň poškodila nejen mnoho domů, ale i staveniště budoucí přehrady.

16. březen 1880 (135 let)

V Ústí nad Labem se narodil československý armádní generál **Eduard Kadlec**. Jako voják strávil 5 let v Belgickém Kongu. Za první světové války vstoupil do československých legií a jako jeden z jejich velitelů se zúčastnil bitev v Rusku. Zemřel 19. srpna 1961 v Brně.

Jak sedláci u Chlumce... (240 let)

Téměř čtvrtstoletí uběhlo od porážky sedláků, kteří již nechtěli dál dříť do úmoru na panském. Proto v mrazivém předjaří roku 1775, ozbrojeni klacky, kosami a dalším selským náčiním, vytáhli vyplenit zámek Karlova Koruna u Chlumce nad Cidlinou, kde sídlila jejich vrchnost. Důvodem vzpoury byly fámy o zrušení roboty, které sedlákům prý jejich vrchnost tajila. **Nepokoje vypukly na mnoha místech země.**

Nepočtený houfec (asi 350 vzbouřenců) tu ale 24. března 1775 stanul tváří v tvář císařskému vojsku. Samo střetnutí netrvalo dlouho a jeho výsledek tomu odpovídal. Dva utopení sedláci, dva zabiti a 72 zajatých. Na druhý den se ale před Chlumcem shromáždil početnější houfec povstalců. O jejich navitě svědčí jejich dotaz na velitele císařského vojska, zda mohou vyplenit chlumecký zámek. Odpověď bylo, že příštího dne jedna setnina vojáků na sedláky zaútočila a polovina druhé setniny je obešla, aby zabránila jejich útěku. V následující šarvátce 26. března

Zámek Karlova Koruna

1775 byli zabiti dva vojáci a pět sedláků, 3 sedláci se utopili a 211 jich bylo zajato. Vzbouřence několik týdnů věznili a následně bylo sedm vůdců oběšeno. Další byli posláni na nucené práce a zbytek dostal výprask. Přesto nepokoje dosáhly svého. „Robotní patent“ Marie Terezie

Pomník selských bouří v Chlumci nad Cidlinou

byl vydán již 13. srpna téhož roku a přinesl sedlákům značné úlevy. Nakonec bylo nevolnictví o šest let později v českých zemích zrušeno patentem císaře Josefa II., syna Marie Terezie. Tehdejší rozhodnutí sedláků dnes připomíná socha selského rebela na návrší Skalka před Chlumcem od sochaře Jakuba Obrovského, odhalena v roce 1938.

-JS-

foto © www.ceskatelevize.cz; www.krnkykastles.com

Antonín Lewý, zapomenutý malíř (170 let)

Český malíř a ilustrátor **Antonín Lewý** (známý též jako **Antonín Josef Levý**) se narodil 29. března 1845 ve Wolfsthalu v Dolním Rakousku. Přes jeho rozsáhlou tvorbu se na něj již dva roky po jeho smrti prakticky zapomnělo.

Studoval na výtvarné akademii v Praze a Mnichově a od roku 1880 působil jako učitel kreslení na gymnáziu v Teplicích. Stal se předním ilustrátorem knih a časopisů (Květy, Zlatá Praha, Světozor). Své obrázky kreslil perem, tužkou nebo tuší, aby co nejlépe vynikly jako černobílé reprodukce. Tématem byly většinou realistické pohledy na upravená města, starobylé hrady a zámky, parky či zahrady. Díky jeho umění dnes ožívají místa zapomenutá či zaniklá. Například již neexistující

Antonín Josef Levý

Mělník, původní rytina podle kresby A. Lewého

město Doupov či vyhořelá výletní restaurace na Doubravské hoře u Teplíc. Z oblasti středního Povltaví jsou zejména hodnotné jeho kresby krajiny kolem Vltavy (většinu onoho území totiž poz-

ději zaplavila Orlická přehrada). Kreslil také zámky, např. Veltrusy, Hrádek u Nechanic, Smiřice nebo krajinu na Sedlčansku a Sedlecku. Zemřel 28. září 1897 v Teplicích-Šanově.

-aba-

foto © Wikipedie

1910
(105 let)
Raoul Schráníl
* 24. 3. 1910
† 20. 9. 1998
český herec
„zlaté éry“ naší kinematografie

1915
(100 let)
plk. Josef Stehlík
* 26. 3. 1915
† 30. 5. 1991
český stíhač
312. československé stíhací perutě RAF

1920
(95 let)
Ludvík Kundera
* 22. 3. 1920
† 17. 8. 2010
český básník,
dramatik,
prozaik
a překladatel

Od němého umění ke zvuku (155 let)

První český filmový herec **Josef Šváb-Malostranský** se narodil 16. března 1860 v Praze – a kde jinde než na Malé Straně. A právě z lásky k této magické části města si přidal ke svému jménu i přídomek Malostranský. Herectví však nebylo jeho jedinou vášní. Znám je také jako kabaretiér, prozaik, dramatik, písničkář, režisér a scenárista.

Josef se nejprve vyučil pekařem, později měl v Mostecké ulici na Malé Straně papírnickví, vydával lidové pís-

Vlastní karikatura

ničky a kuplety. Už tehdy bylo vidět, že má uměleckou duši. Začínal si vymýšlet vtipné veršičky, scénky a kuplety, s nimiž vystupoval jako lidový zpěvák a ochotník. Velmi rád vždy zdůrazňoval, že na Jubilejní výstavě 1891 byl prvním Čechem, který promluvil a dokonce i zazpíval do Edisonova fonografu. Když hledal Jan Kříženecký herce do svých prvních filmů, nemohl si vybrat nikoho vhodnějšího než tehdy již populárního Švába. A tak vznikly dva první české filmy – Dostaveníčko ve mlýnici a Výstavní párkař a lepič plakátů. Oba byly natočeny v areálu pražského Výstaviště. V téže době vznikl také film Smích a pláč, v němž Šváb předváděl svoji tvář na přechodu

Malá Strana – pohled z Petřína

od smíchu k pláči. Stihl si ještě zahrát ve třech zvukových filmech, z nichž nejznámější je postava katechety z Lamačova filmu Kantor Ideál. Josef Šváb-Malostranský zemřel 30. října roku 1932 v Praze. V jeho hereckých stopách pak úspěšně pokračovala neteř Zita Kabátová, filmová hvězda první republiky.

-mak-

foto © filokartie.cz; red

Architekt a urbanista (135 let)

Náš nejvýznamnější tvůrce převážně kubistických a funkcionalistických staveb **Josef Gočár** se narodil v rodině sládků v malé vesničce Semín u Přelouče 13. března 1880. O rok později se rodina přestěhovala do nedalekého lázeňského města Bohdaneč, kde Josef později vytvořil několik menších, ale i významnějších staveb.

Lázeňský pavilon v Bohdanečích

Budova Gymnázia J. K. Tyla v Hradci Králové

Nejprve studoval na reálce v Pardubicích a od roku 1902 na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze v ateliéru Jana Kotěry, u které po skončení studií pracoval. V roce 1908 se osamostatnil a stal se členem Sdružení

architektů, aktivně se účastnil spolkového života a publikoval v odborných časopisech. V roce 1923 se stal profesorem architektury na Akademii výtvarných umění v Praze, kde v letech 1928–1932 působil také jako její rek-

tor. Josef projektoval budovy, ale také navrhoval nábytek, pomníky i drobnou architekturu. Většinu svých prací realizoval v Praze, ale také v Hradci Králové, který se stal urbanistickým vzorem moderního města. Za návrh československého pavilonu v Paříži získává roku 1925 Velkou cenu a o rok později francouzský Řád čestné legie. Mezi jeho nejznámější stavby patří Dům U Černé Matky Boží, budova Legiobanky a kostel sv. Václava v Praze, Lázeňský dům v Bohdanečích, Wenkeův obchodní dům v Jaroměři či Winternitzovy mlýny v Pardubicích.

Josef Gočár umírá v nedožitých 66 letech, 10. září 1945 v Jičíně.

Alice Braborcová

foto © Wikipedie

1925

(90 let)

Jaroslava Adamová

* 15. 3. 1925

† 16. 6. 2012

česká herečka

1925

(90 let)

Irena Kačírková

* 24. 3. 1925

† 26. 10. 1985

česká herečka

1935

(80 let)

Jiří Fiedler

* 4. 3. 1935

† 31. 1. 2014

český historik,

redaktor,

překladatel

a muzejník

20. březen 1945 (70 let)

Adolf Hitler vydal tzv. **Neronův rozkaz**, který nařizoval, že všichni občané Německa, kteří zůstanou na územích získaných spojenci, mají být okamžitě zastřeleni. Zároveň měly být zničeny stavby, stroje a zařízení.

16. březen 1985 (30 let)

Těšnovské nádraží bylo zničeno z důvodu výstavby severojižní magistrály. Tato novorenesanční budova, která zdobila Prahu po 110 let, se tím stala symbolem likvidace historických památek. Před demolicí byla budova odstrojena od umělecky cenných předmětů.

18. březen 1940 (75 let)

V Praze se narodila česká herečka **Jana Březinová**. Po absolvování studia herectví na DAMU získala angažmá v příbramském divadle. Během svého života vytvořila řadu významných divadelních rolí. Účinkovala i v televizi a filmu. Zemřela 29. května 2000 v Brně.

18. březen 1945 (70 let)

V Libáni u Jičína se narodil československý televizní hlasatel **Miloš Frýba**. Do televize nastoupil již v roce 1968 a v roce 1972 se po vítězství v konkurzu stal hlasatelem. V televizi pracoval až do roku 2008. Zemřel 30. prosince 2010 v Praze.

19. březen 1940 (75 let)

V Praze zemřel **Adolf Wenig**, český spisovatel, pedagog a překladatel. Psal především pohádky a pověsti pro děti a mládež, například Čertoviny, Kocourkov nebo Věvec pražských pověstí. Na jeho libreto Čert a Káča složil Antonín Dvořák známou operu.

Historia magistra vitae

20. březen 1950 (65 let)

Římskokatoličtí biskupové a duchovní byli donuceni složit tzv. **slib věrnosti** republice. Součástí slibu byly organizované doprovodné akce, jejichž jediným cílem bylo přimět duchovní vyjádřit souhlas se socialistickým zřízením.

22. březen 1625 (390 let)

Kardinál Ditrichštejn **vydal dekret** nařizující obyvatelům měst, aby přestoupili na katolickou víru, nebo se vystěhovali ze země. Zároveň byli povinni odevzdat třetinu majetku císařské komoře. Pouze protestantská šlechta mohla i nadále vyznávat svou víru.

22.–29. březen 1945 (70 let)

V Moskvě proběhla tzv. **moskevská jednání** mezi představiteli čtyř českých politických stran (KSČ, lidové, národně socialistické a sociálně demokratické) a zástupci Slovenské národní rady (zástupci KSS a Demokratické strany). Výsledkem bylo sestavení vládního programu.

23. březen 1880 (135 let)

V Pelhřimově se narodil český sochař, malíř a grafik **Emanuel Kodet**. Vystudoval Uměleckoprůmyslovou školu v Praze. Mezi jeho nejznámější díla patří socha Jana Žižky u Sudoměře a Husův pomník v Sušici. Zemřel 4. února 1954 v Lučanech nad Nisou.

25. březen 1420 (595 let)

Nedaleko Sudoměře došlo k prvnímu významnému **vítěznému střetnutí husitů** s královským vojskem. Husitská výprava v čele s Břeňkem ze Švihova a Janem Žižkou z Trocnova se postupně přesouvala z Plzně do Tábora, kde bylo rytířské vojsko poraženo husity.

Sportovec každým coulem (150 let)

Karel Koželuh (7. března 1895 – 27. dubna 1950) by letos v březnu oslavil 150 let od svého narození. Tento všestranný český sportovec, který hrál na profesionální úrovni fotbal, hokej a také tenis, zúročil svůj vrožený talent, který přetavil do věhlasu přesahujícího hranice rodné země i Evropy.

Za svoji fotbalovou kariéru vystřídal hned několik fotbalových klubů, dokonce hrál za Spartu Praha a byl členem rakouským národního fotbalového týmu. Kromě toho reprezentoval Československo v ledním hokeji. V tenise se ale prosadil nejvíce. V roce 2006 byl uveden do Mezinárodní tenisové síně slávy. Paradoxem je, že Mezinárodní hokejová federace zavedla pravidlo, podle kterého se mezinárodních hokejových utkání nemohli účastnit sportovci, kteří vynikali v jiném sportu. Možná že by Koželuh opanoval i tuto síň slávy. Snad proto jeho

Karel Koželuh v roce 1919

hokejová reprezentační kariéra nebyla příliš dlouhá, přestože při památném utkání v roce 1925 rozhodl jediným gólem zápas se Švýcarskem a národní mužstvo jeho gól přivedl k titulu mistra Evropy. Další zajímavostí je, že měl 13 sourozenců, nejznámějším byl bratr Jan, který hrál také tenis. Přestože část života strávil na Floridě, zemřel „doma“, v Klánovicích, při autonehodě. Kdo by to byl do kluka z chudé pekařské rodiny řekl, že se jednou stane sportovní legendou a našim nejvšestrannějším sportovcem všech dob.

foto © Wikipe
-mirea-

Operní mistr (105 let)

Před 105 lety se narodil operní pěvec Eduard Haken, který se stal jednou z nejvýraznějších uměleckých osobností své doby. Jeho bas se vyznačoval krásnou barvou, objemným tónem, velkým rozsahem a jedinečnou pěveckou technikou. Přitom chybělo málo a stal se lékařem.

Eduard Haken se narodil 22. března 1910 v rodině volyňských Čechů v obci Šklíř na Ukrajině. Maturoval v roce 1928 na ukrajinském gymnáziu v Lucku a po návratu do vlasti svých předků pokračoval ve studiu medicíny na pražské Karlově univerzitě. Na studia si přivydělával zpěvem a nakonec začal zpěv i studovat. Po krátkém angažmá v olomoucké opěře se po zbytek své pěvecké kariéry (přes 50 let) stal členem operního souboru Zlaté kapličky.

Jeho manželkou byla slavná herečka Národního divadla Marie Glázrová, se kterou měl dceru Marii. Eduard Haken zemřel 12. ledna 1996.

A jak na něho vzpomíná dcera Marie? *Byla jsem dítě starších rodičů,*

možná i proto jsme měli kamarádský vztah. Nepamatuji si, že by mi někdy něco nakazovali. Tatínek mě nikdy neuhodil, ale vždycky mi řekl: „Mářenko, uvažuj.“ Chtěl, abych měla vlastní úsudky a od dětství mě vlastně formoval, abych sama poznala, co je správné. Navíc byl velký patriot a patriarcha, takže mu asi právem v divadle přezdívali Praotec Čech, protože on byl člověk, který ty lidi vedl a sjednocoval je. Rodiče nechťeli, abych šla v jejich stopách. Tatínek mi dokonce zabraňoval chodit do divadla.

E. Haken na autogramiádě s jednou ze svých fanynek

Například když měla maminka premiéru, tak jsem si doslova vymodlila, abych se na ni mohla jít podívat. Dodnes si velmi vážím každé chvíle, kterou jsem s nimi prožila.

foto © archiv M. Ujřichové-Hakenové
-mak-

1940
(75 let)
Miloslav Šimek
* 7. 3. 1940
† 16. 2. 2004
český komik,
humorista
a spisovatel

1945
(70 let)
bombardér B-17
24. 3. 1945
stroj havaroval
u Černíkovic

1955
(60 let)
Alexander Fleming
* 6. 8. 1881
† 11. 3. 1955
skotský lékař,
který objevil
penicilin

„Kraj mého srdce 2014“

Internetové hlasování v anketě Kraj mého srdce se už stává tradicí a sama anketa zaujala tisíce hlasujících. Dlouhodobým cílem ankety je posilovat vědomou vazbu hlasujících na konkrétní kraje a důvody jejich atraktivnosti.

Největší počet hlasujících (18 %) byl z Moravskoslezského kraje stejně jako v minulém ročníku ankety. Překvapivě i hlasující z populačně menší Vysočiny (8,2 %) svým počtem „dýchali na záda“ Středočeskému kraji a Praze (10,1 %, resp. 8,9 % z celkového počtu hlasujících). Absolutně nejlepší výsledek (25,1 % hlasujících) a současně i největší odstup od druhého kraje v pořadí potvrdil opět Jihomoravský kraj v kategorii „Folklor a tradice“. Nejtvrďší boj a nejtěsnější vítězství proběhlo v kategorii „Cykloturistika“, kde Jihočeský kraj získal zpět loni ztracené prvenství před Jihomoravským krajem o pouhých 98 hlasů. Zajímavé údaje přináší i složení účastníků ankety. Výraznou dominanci potvrdily ženy (64 %) nad muži (36 %), a to ve všech věkových kategoriích, nejvýrazněji v kategorii 20–40 let. Nejstaršímu účastníkovi ankety bylo 87 let, hlasy přišly také ze Slovenska a Polska, nejvdálenější účastník hlasoval z Kanady.

Cenu pro absolutního vítěze ankety Kraj mého srdce převzala za Jihočeský kraj ředitelka Jihočeské centrály cestovního ruchu Ing. Petra Jánková a radní kraje Ing. Stanislav Mrvka. Vpravo pak RNDr. Aleš Krejčí (KAM po Česku), který ceny předával.

Výsledky ankety (podle kategorií a pořadí):

ZIMNÍ DOVOLENÁ	1. Liberecký
LETNÍ DOVOLENÁ	1. Jihočeský
PAMÁTKY/HISTORICKÁ MÍSTA	1. Praha
PĚŠÍ TURISTIKA	1. Jihočeský
ADRENALIN	1. Liberecký
FOLKLOR A TRADICE	1. Jihomoravský
CYKLOTURISTIKA	1. Jihočeský

2. Moravskoslezský
2. Jihomoravský
2. Jihočeský
2. Vysočina
2. Praha
2. Jihočeský
2. Jihomoravský

3. Vysočina
3. Vysočina
3. Jihomoravský
3. Moravskoslezský
3. Moravskoslezský
3. Moravskoslezský
3. Vysočina

Slavnostní vyhlášení vítězů bylo součástí doprovodného programu 24. mezinárodního veletrhu cestovního ruchu Holiday World v Praze. Kompletní výsledky a pořadí najdete na www.kampocesku.cz.

Výherci z řad hlasujících

Počítačem bylo náhodně vybráno sedm výherců, kteří obdrží soubor věcných cen věnovaných sponzory akce. Své ceny si mohou výherci vyzvednout na adrese redakce **do 31. března 2015**. Jsou to:

Zuzana Strnadová, 28 let, Středočeský kraj

Vlasta Rulcová, 70 let, Liberecký kraj

Miroslav Tejkl, 23 let, Olomoucký kraj

František Svoboda, 42 let, Vysočina

Renata Kloudová, 47 let, Ústecký kraj

Oldřiška Přecechtělová, 19 let, Moravskoslezský kraj

Karel Mráz, 43 let, Jihočeský kraj

Redakce KAM po Česku všem hlasujícím děkuje a výhercům ze srdce blahopřeje.

1960
(55 let)
kofola
27. 3. 1960
sycený
nealkoholický
nápoj, naše
alternativa
Coca-Coly a Pepsi

1990
(25 let)
Tomáš Holý
* 17. 3. 1968
† 8. 3. 1990
český dětský
herec

2005
(10 let)
**Dalimilova
kronika**
16. 3. 2005
fragment
latinského
překlady získala
Národní knihovna

Historia magistra vitae

28. březen 1845 (170 let)
Prahu postihla rozsáhlá **povodeň**. Byla zatopena většina Starého Města, níže položené části Malé Strany a Smíchova, Podskalí a téměř celý Karlín. Průtok řeky tehdy dosáhl 4500 m³/s. Navzdory katastrofálním následkům povodně Karlův most odolal.

30. březen 1920 (95 let)
Národní československé shromáždění přijalo **zákon o ustanovení státních symbolů**. Kromě definitivní podoby československé vlajky byly schváleny malý, střední a velký státní znak ČSR a standarta prezidenta republiky.

31. březen 1870 (145 let)
Při **rozehnutí stávkujících dělníků** v severočeském Svárově došlo bez předchozí výzvy k rozchodu ke střelbě veřejných bezpečnostních sborů, při které bylo zastřeleno šest stávkujících. Stávka probíhala deset týdnů a zúčastnilo se jí několik tisíc stávkujících.

31. březen 1910 (105 let)
V Praze se narodil významný český operní a činoherní režisér **Karel Jernek**. Již během studií režíroval v Národním divadle, kde střídavě působil až roku 1985. Jeho dcera Klára Jerneková byla dlouholetou členkou činohry Národního divadla.

31. březen 1930 (85 let)
V Praze se narodil **Alfréd Jindra**, reprezentant ČSR v rychlostní kanoistice. Na LOH v Helsinkách v roce 1952 získal bronzovou medaili v závodě jednotlivců na 10 000 m. Avšak před následujícími LOH v Melbourne v roce 1956 onemocněl obrnou a ochrnil na dolní část těla.

Se školou za tajemstvím skla

Zajímá vás cesta, kterou musí urazit obyčejné zrnko písku, než se promění v křehkou pavučinu? Kolik úsilí musí vynaložit sklář, než kousek beztvare hmoty promění v jedinečnou ozdobu? Toužíte si něco z toho sami vyzkoušet? Tak s návštěvou Centra sklářského umění neotálejte!

NABÍDKA PRO ŠKOLY

SKLENĚNÁ ALCHYMIE – SKLO TROCHU JINAK

- informační minimum pro pedagogy a úvod k výukovému programu
- cílová skupina – studenti SŠ

SKLENĚNÁ ALCHYMIE

- informační minimum pro pedagogy a úvod k výukovému programu
- cílová skupina – žáci na druhém stupni ZŠ, 6.–9. ročník

SKŘÍTEK KERBLÍK A SKLENĚNÝ POKLAD

- informační minimum pro pedagogy a úvod k projektové hře
- cílová skupina – žáci na prvním stupni ZŠ, priorita 4.–5. ročník

Centrum sklářského umění
Hut' František v Sázavě
CESTY SKLA, o.p.s.
Na Káčku 218, 285 06 Sázava
tel.: +420 327 321 809
e-mail: info@cestyskla.cz
www.cestyskla.cz

Za jarním sluníčkem

Klub českých turistů Praha zve na ukončení staré a zahájení nové turistické sezony v Praze 21. března 2015.

pěší trasy

trasa 6 km – vhodná i pro pochod s kočárkem
start: 10–12 hod. na Slunečním náměstí (Praha 13)

Trasa vede přes Lužiny, Luka, Centrální park a Hůrka.

trasa 10 km – vhodná i pro pochod s kočárkem
start: 9–12 hod. u vchodu do Kinského zahrady (Praha 5)

Trasa vede přes Nebozízek, Petřínskou rozhlednu, Strahovský stadion, Ladrunku, Motol a Hůrka.

Pro registrované účastníky bude na této trase od 10 do 13 hod. volný vstup na Petřínskou rozhlednu (na základě popisu trasy, 1 popis = 1 osoba).

trasa 15 km

start: 8–10 hod. na stanici metra B – Radlická
Trasa vede přes Dívčí hrady, Prokopské údolí, Dalejské údolí, Řeporyje a Stodůlky.

trasa 25 km

start: 7–9 hod. na stanici metra C – Chodov
Trasa vede přes Kunratický les, Mod-

řanskou rokli, Braník, Chuchlí, Sliveneč a Prokopské údolí.

cyklotrasy – start všech tras od 10 do 12 hod. na Slunečním náměstí (Praha 13)

trasa 9 km okružní trasa vhodná pro rodiny s dětmi i bruslaře

trasa 25 km Řepy – Chrášťany – Ořech – Lužiny

trasa 40 km Lužiny – Černošice – Hlubočepy – Nová Ves

běžecká trasa – 12 km: první běh v rámci projektu „Běžecká turistika 2015“

start: 9 hod. u zastávky tramvaje Hlubočepy (u tramvajové točny)

Pro zařazení do slosování o ceny od firmy Hervis sports je nutné splnit limit 100 minut. Losování cen proběhne v cíli v 11 hod.

cíl všech tras: Radnice MČ Praha 13, Sluneční náměstí do 16.00.

Více informací na:
www.prahouturistikou.cz

RÜCKL CRYSTAL

ESTABLISHED 1846

Magic beauty of glass

Sport trophies and advertising items, unique items, replicas historical pieces, contract production of own customers designs, possibility of factory tour in Nížbor.
Sportovní trofeje a propagační předměty s logem, unikátní kusy, repliky historických kusů, zakázková výroba na základě vlastních návrhů zákazníků.
Možnost exkurze naší sklárny v Nížboru.

RÜCKL CRYSTAL a.s., 267 05 NÍŽBOR 141, Czech Republic TEL. +420-311-696 111
[http:// www.ruckl.cz](http://www.ruckl.cz) e-mail: info@ruckl.cz

Když na hrad, tak na Hrad

Potom ale nemůže být řeč o žádném jiném hradě než o Pražském hradě. Právě zde se totiž v nejbližších březnových dnech představí výstava, která nabídne nejen tulipány.

Ve dnech 6. až 15. března 2015 se bude konat v empírovém skleníku Královské zahrady další výstava s názvem Předjaří v Královské zahradě. Letošní výstava navazuje na předchozí hojně navštěvované výstavy svícnu a váz ze sbírek Pražského hradu. Nyní budou mít návštěvníci možnost poznat soubor kovových plastik a záplavu rozkvetlých narcisů, speciálně přirychlených hradními zahradníky pro tuto výjimečnou akci. Jejich převážně žluté květy jsou doplněny tulipány, hyacinty, modřenci a kosatečky, ale i jinými cibulovými a hlíznatými rostlinami.

Ve sbírkách Pražského hradu je více než padesát plastik zhotovených převážně z bronzu. Bezpochyby nejhodnotnější z nich jsou vrcholně renesanční díla dvorních sochařů Rudolfa II. (1552 až 1612). Dalším cenným exponátem je v ohni pozlacený závěsný

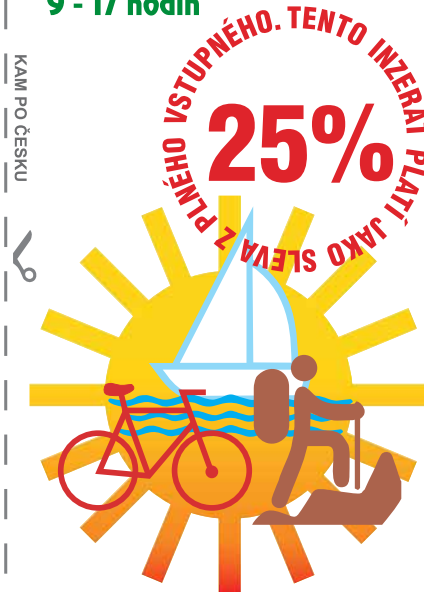
reliéf Disputace o Nejsvětější svátosti oltářní, zhotovený v papežských dílnách v Římě před rokem 1831. Pravděpodobně jej vlastnila císařovna Marie Anna, manželka Ferdinanda V. Dobrotivého. Mezi přední sochařské práce ve sbírkách Pražského hradu dále patří i rozměrná studie pomníku sv. Václava od sochaře Josefa Václava Myslbeka.

Poprve budou vystaveny i dva historické předměty, nedávno kvalitně odborně zrestaurované. Prvním je kovová soukromá císařská pokladna Ferdinanda V. Dobrotivého, druhým předmětem je barokní plechový císařský orel, který až do roku 1918 ukončoval jako větrná korouhev Kohlovu kašnu na II. nádvoří Pražského hradu.

Více se dozvíte na: www.hrad.cz

REGIONY ČR a DOVOLENÁ NA KOLE A PO VODĚ 16. - 19. 4. 2015

otevírací doba: www.vll.cz
9 - 17 hodin

VÝSTAVA MĚST, OBCÍ, MIKROREGIONŮ
A PODNIKATELŮ CELÉ ČR

VÝSTAVA CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ,
CESTOVNÍCH AGENTŮR
A CESTOVNÍHO RUCHU

VÝSTAVA JÍZDNÍCH KOL,
CYKLOTURISTIKY A VODNÍ TURISTIKY

SOUČÁSTÍ VÝSTAVY BUDE KONFERENCE
O KVALITĚ SLUŽEB V CESTOVNÍM RUCHU
A ČESKÉHO SYSTÉMU KVALITY SLUŽEB.

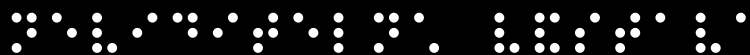

Výstaviště Lysá nad Labem

Masarykova 1727, 289 22 Lysá nad Labem
tel.: 325 553 203, e-mail: vll@vll.cz

Dobrodružná hodinová prohlídka v naprosté tmě,
za doprovodu nevidomého průvodce.

NEVIDITELNÁ VÝSTAVA

Další nezapomenutelný zážitek Vám zajistí:

NEVIDITELNÁ NEVIDITELNÁ
VEČEŘE MASÁŽ

NEVIDITELNÁ NEVIDITELNÝ
OCHUTNÁVKA TEAMBUILDING

NEVIDITELNÁ
POHÁDKOVÁ PROHLÍDKA

pro děti a rodiny!

+420 / 777 787 064 | info@neviditelna.cz

Rezervace nutná předem!

www.neviditelna.cz

MUZEUM STŘEDNÍHO POOTAVÍ
STRAKONICE

Vodní mlýn
Hoslovice

KAM na školní výlet Navštivte Vodní mlýn Hoslovice

17 km od Strakonice se nachází více než 400 let starý unikátní mlýn.

Nabízíme:

- autentický obraz života na vesnici
- areál s domácími zvířaty a hospodářským vybavením
- etnografickou expozici Ze života šumavského Podlesí
- venkovské hry a zábavu pro děti
- komentované prohlídky s průvodcem
- zvýhodněné vstupné pro školní skupiny, doprovod zdarma
- skupiny dětí do 6 let zdarma

První akce sezony 2015

Velikonoce

28. 3. 10.00–16.00 hodin

Ukázky různých technik zdobení vajček, plnění pomlázek, pečení a ochutnávka jidášků, příprava tradiční pučálky, prodej velikonočního aranžmá, dílničky pro děti a další netradiční program.

Více se dozvíte na:

mobil: + 420 731 907 308

e-mail: mlyn@muzeum-st.cz

www.muzeum-st.cz

Přijďte za zážitkem!

Šuttiho stopa u jezera Laka

Pomozte při pátrání

Letošní zima na Šumavě nebyla zlá. Snad i proto tu byl po letech opět zaznamenán výskyt Šumavského Yettiho (Yettis Gabretus). Domorodci mu říkají Šutti a jeho stopy byly objeveny jak v blízkosti ledovcového jezera Laka, tak na dalších místech.

Zatímco jeho výskyt u jezera Laka byl potvrzen, pravost jeho dalších stop může ověřit až důkladný průzkum snímků pořízených jednou z vědeckých expedic mířících do nitra Šumavy. Identifikace místa výskytu je ale pro členy expedice záhadou. Jasně je pouze to, že snímek byl pořízen v blízkosti hory, pod jejímž úpatím protéká potok (foto s hvězdičkou). Prosíme tedy laskavě čtenáře o pomoc, pokud znají **název šumavské hory i blízkého potoka**, aby nám napsali své tipy do 15. 3.

Neověřené stopy Šuttiho

prostřednictvím soutěží na www.kampocesku.cz nebo poštou. Tři z vás za správné odpovědi získají **praktického průvodce Šumavou** a také pozvání na expedici (leden 2016), která povede do zasněžených plání Šumavy, kde se pokusí objevit Šuttiho.

Václav Šebelík, IC Železná Ruda

www.sumavanet.cz/itcruda/

„Loukou i lesem za pohádkou“ okolo Spáleného Poříčí

Krajina kolem Spáleného Poříčí, historického městečka v podhůří jižních Brd, je jako stvořená pro nenáročnou pěší turistiku. Přijďte se o tom sami přesvědčit...

V okolí města nenajdete příkré skalní stěny ani hluboké propasti, ale můžeme vám slíbit uklidňující pohled na malebně zvlněnou českou krajinu, procházky v lesích a mezi voňavými loukami. Můžete si zde projít naučnou stezku „Loukou i lesem za pohádkou“, která zájemce provede přírodou po okolí města Spálené Poříčí. Stezka je dlouhá 5,5 km, je na ní osm zastavení a je určena hlavně dětským návštěvníkům. U lesního rybníčku je vybudováno i ohniště, které mohou turisté při dodržení bezpečnostních opatření využívat. Ke stezce byl vydán informační leták s mapkou a křížovkou,

který zájemci obdrží v Infocentru. Tajenkou křížovky je jméno trpaslíka z brdských lešů, který je zároveň průvodcem po stezce a jejím maskotem. Úspěšní luštitelé křížovky pak získají v Infocentru drobnou odměnu. První zastavení stezky je před areálem Ve Dvoře, kde se nachází galerie Špejchar se stálou expozicí Jiřího Wintera NEPRAKTY, jehož postavy také návštěvníky stezky provázejí.

mobil: +420 605 368 410
e-mail: infocentrum@spaleneporici.cz
N 49° 36.886 E 013° 36.298

Jindřichův Hradec – tip na školní výlet

S prvními aprílovými dny se probouzí do jara většina kulturních objektů a památek a město se začíná připravovat na novou sezonu. V každé uličce na vás dýchne historické kouzlo, za dalším rohem již ale čeká akce a moderní zážitek.

Jako jedno z prvních výletních míst může být největší dominanta města, Státní hrad a zámek Jindřichův Hradec. Dále můžete navštívit Dům gobelínů, kulturních tradic a řemesel, interaktivní muzeum pro dospělé i děti s ukázkou tradičních technologií ručního tkaní. V Muzeu Jindřichohradecka můžete zhlédnout jeho nepochybně nejnámější expozici – největší pohyblivý lidový betlém Krýžovy jesličky, anebo nově instalované výstavy v Muzeu fotografie a moderních obrazových médií. Při procházce historickou částí města můžete překročit 15. poledník východní délky, jenž je vyznačen na nároží kostela Nanebevzetí Panny Marie. Zcela unikátním a moderním zážitkem je aqua show v Obchodně-medicínském centru sv. Florián, která nabízí návštěvníkům každou hodinu jedinečné spojení hudby a světelných efektů v kapkách padající vody.

Průvodce městem vám mohou dělat i vaše chytré telefony, tedy mobilní aplikace Poznej Hradec, která zvidává návštěvníky zavede do těch nejzajímavějších a méně známých zákoutí města.

Hlavní novinkou bude otevření budovy staré radnice na náměstí Míru, jejíž prostory nabídnou interaktivní expozice pro děti, galerii, výstavu představující historii města a prezentovat se zde bude i Jindřichohradecká úzkokolejka.

Dalším tipem pro zpestření vašeho výletu do Jindřichova Hradce je moderní a zábavná hra discgolf. Hřiště se nachází přímo v centru města, lze tak snadno od památek přeskočit k aktivní hře. Disky pro hru jsou zdarma k zapůjčení v informačním středisku.

Poznat okolní krásy města můžete během jízdy Jindřichohradeckou úzkokolejkou, která vás provede malebnou a zároveň drsnou krajinou přírodního parku Česká Kanada, a umocní vám tak zážitek z celého regionu. Využít ji můžete i ke zvládnutí Jindrovky naučné stezky, 12 km dlouhé, vedoucí z Jindřichova Hradce do Malého Ratmírova. Vydejte se na příjemné putování Jindřišským údolím podél Hamerského potoka, objevujte zajímavá místa a všimněte si vzácných druhů rostlin a živočichů, na které upozorňuje 21 informačních tabulí. Zábav-

ným průvodcem pro menší děti bude žabák Jindra. Spojte zážitek z jízdy s dobrodružstvím.

Informační středisko Město Jindřichův Hradec
Panská 136/I, 377 01 Jindřichův Hradec
tel.: +420 384 363 546
e-mail: info@jh.cz
www.infocentrum.jh.cz

Kateřina Winterová, Linda Rybová
Vaříme podle Herbáře č. 2

Ve druhém dílu knihy se autorky opět zaměřují na kvalitní, ale přitom dostupné přírodní suroviny a vyhledávají dávné, pozapomenuté receptury, aby z nich poskládaly zdravý jídelníček pro celou rodinu. Nápadité recepty, sladěné kombinace ingrediencí a mnohdy až překvapivě snadná příprava. To vše Kateřina s Lindou předvádějí v pokračování pořadu Herbář a vy si to můžete vyzkoušet podle této knihy. A to i v zimě, pokud jste stejně jako ony pamatovali na zavařování a uskladňování. Autorky nezapomínají ani na rady, jak posilovat organismus při nachlazení, čím si dodávat neutuchající energii, jak léčit nervy a vysoký tlak a co zabírá na spaní. Vybraly také několik tipů pro vegany a vegetariány a na závěr prozradí, jaké lahůdky chystají rodině o vánočních svátcích a na Nový rok.

cena: 399 Kč

? Kolik receptů a rad pro zdraví a inspiraci opět naleznete v knize Vaříme podle Herbáře č. 2?

- a) 50
- b) 100
- c) 200

Své odpovědi nám pošlete do 15. 3. z kamosku.cz (soutěže) nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize www.ceskatelevize.cz/eshop.

Gastronomie a folklór Moravy a Slezska

Patříte mezi lidi, které lákají prastaré lidové zvyky a dobré jídlo? Pak právě pro vás je určena nová publikace o moravské a slezské gastronomii. Právě v této části naší republiky se pečlivě udržují staleté tradice. Gastronomie a folklór Moravy a Slezska – tak zní název nového průvodce, který vznikl ve spolupráci čtyř moravských krajů. Společný projekt Moravskoslezského, Jihomoravského, Olomouckého a Zlínského kraje propaguje pestrou nabídku z oblasti gastronomie a bohatých folklórních tradic. Brožura obsahuje recepty na přípravu tradičních krajových specialit a současně zve návštěvníky k jejich ochutnávce na některé z gastronomických nebo folklórních akcí. K neodmyslitelným tématům průvodce patří samozřejmě jihomoravské víno, vinařská turistika, festivaly a krajová jídla. Olomoucký kraj zase láká na syrníci nebo loštickou omáčku a Moravskoslezský kraj na zelnou polévku Kozí bradu, Kančí pečení paní nadlesní nebo na Štramberské uši, místní regionální potraviny. Jedná se již o desátý společný propagační materiál, který je výstupem dlouhodobé spolupráce moravských krajů na poli cestovního ruchu. Průvodce mohou čtenáři získat na stáncích krajů na veletrzích cestovního ruchu, v TIC moravských krajů a na zahraničních zastoupení Agentury CzechTourism.

Stern Nijland
Princ & Princ

V knižních recenzích nesmíme zapomenout na naše nejmenší čtenáře. Právě pro ně je určena kniha Princ & Princ. O čem kniha vypráví? Starou královnu už koruna na hlavě tíží a ráda by se odebrala do penze. Jenže aby mohl syn převzít vládu a stát se králem, musí se oženit. Začnou se sjíždět princezny z celého světa, ovšem našemu princovi se žádná z nich nelíbí. Přichází poslední princezna a světe, div se! Princ se zamiluje na první pohled. Avšak až na další stránce zjistíme, že vedle princezny stojí její bratr Krasomil, to pro něho se tak rozbušilo princovo srdce. Princ se zamiloval do princezny bratra! Jejich láska je vzájemná. Jak to skončí? Zdá se, že tohle nebude pohádka... Skončí tento příběh pohádkovým happy endem? Kniha je určena pro děti od 3 do 4 let. Jedná se o artovou knihu, která není svérázná jen svým obsahem, ale i výrazným ilustračním a typografickým zpracováním.

cena: 198 Kč
www.meander.cz

Ivana Mudrová
Prahou s otevřenými očima IV.

Kniha Prahou s otevřenými očima IV. je čtvrtým pokračováním úspěšné trilogie autorky Ivany Mudrové. Kniha není klasickým průvodcem ani samostatným literárněhistorickým dílem. Chce upozornit na podivuhodné, opomíjené a takřka neznámé památky a tajemná zákoutí hlavního města. Zamíříme-li tedy znovu do starého jádra Prahy, užaseme, kolik pozoruhodností tam ještě objevíme! Mimo jiné se projdeme areálem Pražského hradu po stopách slavného architekta Plečnika, navštívíme nově otevřenou Černínskou zahradu a nepřehlédneme ani moderní sochu písničkáře Karla Hašlera na Starých zámeckých schodech, sousolí Nicholase Wintona a „jeho děti“ na hlavním nádraží či obnovenou Svatojanskou mřížku na Karlově mostě. Poutavá kniha dále nabízí staropražské pověsti, úryvky ze starších i současných románů, básně, pozapomenuté milostné příběhy (včetně „beatnické romance“ z Malé Strany) i rozmanité „dušičkové historie“ z Vinohradského hřbitova. V květnu letošního roku se mohou čtenáři těšit již na páté pokračování knihy.

cena: 249 Kč
www.nln.cz

Milé město Klatovy,

musím ti poděkovat za překvapivý a nečekaný zážitek. Když jsem přijížděl poprvé, věděl jsem pouze, že v Klatovech stojí Černá věž, jsou tu v podzemí katakomby, a měl jsem v povědomí jakousi spojitost mezi karafiáty a městem. Ale to, co jsem viděl, mne ohromilo.

Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše

Viděl jsem památky středověkého města obklopeného silnými kamennými hradbami, jaké jinde už nespátříš. Hradby i bašty a okrouhlíce dodnes střeží klatovské skvosty, srdce města. A to bije zvonem Vondrou na 81 m vysoké Černé věži, tepe v půvabných věžích barokního **jezuitského kostela** na náměstí, v jehož kryptách jsem se díval do tváří lidí, kteří v Klatovech žili před 350 lety. Vedle stojí majestátní jezuitská kolej, dnes propojená s kostelem moderní skleněnou lávkou, tzv. Prampouchem architektky Evy Jiříčkové. Je připomínkou dávného dřevěného můstku, po kterém chodili jezuité do kostela na mše. Popošel jsem pár kroků níže po náměstí a stál pod bílým jednorozcem, který stále shlíží na vchod do **barokní lékárny**. Expozice z 18. století je výjimečně zachovalá, dokonce jsem viděl živé pijavice a další havěť užívanou dříve k léčení. Starobylost královského města se mne dotkla u **gotického kostela Narození Panny Marie** ze 13. století na druhé straně náměstí, na konci Křížové ulice. Našel jsem jej lehko, podle nedaleké **Bílé věže**, dříve to bývala zvonice, a ještě předtím brána městského hřbitova. V kostele jsem si pozorně prohlédl **obraz Klatovské**

Madony, prý zázračné, ronící krev. Podíval jsem se od Bílé věže vzhůru ulicí a uviděl další perlu barokní architektury, **dominikánský kostel sv. Vavřince**, dnes je v něm galerie výtvarného umění, a bývalý **dominikánský klášter**. V zahradě nedalekého **muzea** jsem našel nově otevřený **Pavilon skla Klatovy**. Skleněné výrobky ze sklárny v Klášterském mlýně u Rejštejna, světoznámé firmy Lötze, připomenou dobu přelomu 19. a 20. století. Naproti muzeu se každý rok v létě otevírá brána zahrady s kvetoucími **klatovskými karafiáty**, jedinými svého druhu na světě. Nadšení pěstitelé udržují tuto tradici přes 200 let. Vracel jsem se na náměstí a nahlédl do **renesančního dvorku** památného Koškovského domu čp. 66 na rohu náměstí: renesanční arkády i úlomky gotických portálů, malá kašna a uprostřed **socha Ilionea**, která byla odlita podle antického originálu a je údajně jedinou svého druhu v České republice. Krátký odpočinek mimo ruch města mne osvěžil. Co si víc přát? Tolik důkazů o bohaté minulosti města, tolik krásných zážitků i nových informací.

Díky za nečekaná překvapení, Klatovy. Tvůj vděčný turista

JARNÍ AKCE:

- 16.–17. 4. **Brány památek dokořán**
- 9. 5. **Zahájení turistické sezony**
(host: Marek Ztracený, skupina Argema, country kapela Schovanky)
- 30. 5. **Avon pochod**
(hosté: herečka Veronika Freimanová a MUDr. Miroslava Skovajsová, Ph.D.)

www.klatovy.cz

MĚSTOKLATOVY

Plavecký bazén s atrakcemi

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Jak se nazývá zvon na Černé věži?

- a) Ondra
- b) Vondra
- c) Tonda

2. Ve kterém klatovském kostele je vystaven obraz Klatovská Madona?

- a) arciděkanství kostel Narození P. Marie
- b) jezuitský kostel Neposkvrněného početí P. Marie a sv. Ignáce
- c) kostel sv. Vavřince

3. V katakombách se nachází mumifikovaná těla řádu:

- a) benediktýnského
- b) dominikánského
- c) jezuitského

4. Název barokní lékárny na klatovském náměstí je:

- a) U Bílého jednorozce
- b) U Zlatého jelena
- c) U Šumavského kozoroha

5. Ve které ulici se nachází nově otevřený Pavilon skla?

- a) Šmilovského
- b) Hostašova
- c) Plánická

? Své odpovědi nám pošlete do 15. 3. z www.kampocesku.cz (soutěže) nebo na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí dostane ceny věnované městem Klatovy.

KAMFOTO 2014

Milí čtenáři, právě se stáváte přímými účastníky historicky první fotografické ankety, která vám dává jedinečnou možnost posoudit ze svého úhlu pohledu fotografie uveřejněné vydavatelstvím KAM po Česku v roce 2014. Jakmile některé z fotografií přidělíte svůj hlas, získáte i možnost vyhrát některou ze tří cen. V loňském roce vydala naše redakce celkem 29 magazínů a dvě publikace, na jejichž stránkách jsme otiskli řadu báječných fotografií. Je na vás vybrat tu nejlepší.

TÉMA SNÍMKŮ: Fotografie zachycující život kolem nás, jako jsou lidé v přírodě, na akcích, při sportu nebo při aktivním či pasivním odpočinku. Finální fotografie vybírali redaktoři naší redakce ze všech 29 vydání magazínů KAM po Česku, KAM na výlet Speciál, Travel EYE, OPEN Czechia, Pražský přehled kulturních pořadů a z publikací Pražský hrad, nádvořími do zahrad a Vzpomínky, vydaných v roce 2014.

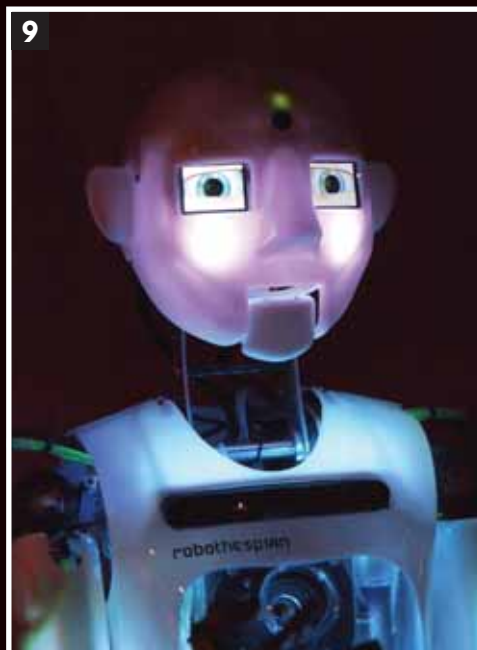
CENY: Laická veřejnost bude hlasovat v jednom hlasovacím kole a titul KAMFOTO 2014 získá fotografie, které laická veřejnost přidělí nejvíce hlasů. Redakce následně udělí třem vybraným hlasujícím jednu první, jednu druhou a jednu třetí cenu.

1. cena: Víkendový pobyt pro dvě osoby se snídaní
2. cena: Dvě rodinné vstupenky do iQ LANDIE Liberec
3. cena: Předplatné magazínů KAM po Česku a KAM na výlet 2015

Ceny pro zadavatele prezentací

1. cena: Zadní obálka magazínu KAM po Česku
2. cena: Zadní obálka magazínu Travel EYE nebo OPEN Czechia
3. cena: Celostrana v magazínu Pražský přehled kulturních pořadů

UZÁVĚRKA ankety je 15. dubna 2015.

Hlasujte na
www.kampocesku.cz

Když vás osud připraví o úsměv

Nataša Hodáčková Gollová

Nataša Gollová se narodila 27. února 1912 v Brně, v zámožné a vlivné rodině významného politika JUDr. Františka Xavera Hodáče. Maminka Adéla (Gollová) byla malířka a žačka Antonína Slavíčka. A právě maminka vybrala pro svou dceru jméno Nataša, podle hrdinky románu Vojna a mír L. N. Tolstého. Nataša měla také o dva roky staršího bratra Ivana, který absolvoval důstojnickou školu a později spolupracoval s firmou Baťa.

Nataša s dědečkem Jaroslavem Gollem

S Karlem Högerem ve filmu „Okouzlená“ (1942)

Terezín 1945

Vlevo sedící maminka, Ivan na klíně neznámého muže, Nataša na klíně tatínka (asi 1914)

Své umělecké příjmení si Nataša zvolila podle dědečka, profesora Jaroslava Golla, významného českého historika. Studovala na zahraničních školách, zapsala se na Filozofickou fakultu Karlovy univerzity, ale láska k herectví byla silnější. Odrazovým můstkem v její kariéře byla role prosté dívky Mařenky ve filmu Kristián (1939), kde si zahrála po boku Oldřicha Nového. Ještě téhož roku na ni ale čekala role osudová, postava Evy ve filmu Eva tropí hlouposti. Přišla okupace a v očích mnohých jí uškodil vztah s Willym Söhnelem a skutečnost, že za protektorátu natočila německý film.

Vzpomínka na Natašu Gollovou dodnes vyvolává u všech, co ji znali osobně, nebo alespoň z filmového plátna, divadla či televizní obrazovky, upřímný úsměv na tváři. Úsměv, který rozdávala po dlouhá léta všem svým divákům, tedy dokud osud nerozhodl jinak.

Terezínské ghetto 1945

V průběhu dubna do Terezína dorazily tisíce vězňů z nacistických koncentračních táborů nacházejících se na území Polska a Německa, kteří byli na cestě řadu dní takřka bez vody a jídla a zanesli do Terezína infekci skvrnitého tyfu. Esesáci opustili Terezín 5. května a v noci z 8. na 9. května přijely první sovětské tanky. Rudá armáda učinila rozhodné kroky ke stabilizaci zoufalé situace, péče o nemocné a umírající se chopili sovětsští zdravotníci a čeští lékaři a ošetřovatelky, kteří byli v Terezíně od 4. května v rámci České pomocné akce. Mnoho z nich svou obětavou pomocí zaplatilo životem,

ale pouze díky nim a úsilí dalších lidí se podařilo zachránit tisíce životů.

„Můj největší životní zážitek? Napadá mě jen ošklivě: Bylo to v květnu 1945, kdy se svolávaly dobrovolné sestry do Terezína, poněvadž diplomovaných bylo na všechno málo... Tam jsem také nakonec chytla skvrnitý tyfus.“ Nataša Gollová, 1988

„Nastupovala jsem s dalšími mediky před lékařským domem v květnu 1945 na nákladní auto s akcí Čsl. červeného kříže na pomoc do Terezína. Těsně před odjezdem pomohl filmový režisér Čech na náš vůz i Nataše Gollové. Když jsme přijeli, tak nás prof. epidemiologie MUDr. Raška rozdělil na různá pracoviště. Co v Terezíně Nataša prožila, nevím, ale prý se nakazila skvrnitým tyfem... Nějaký čas poté jsem potkala Natašu Gollovou v Praze Na Příkopě – jaká byla moje radost, žila. Byla vysílená, ale přežila!“ MUDr. Helena Šlaisová, Praha

Dříve šťastné a temperamentní Nataše nebyla po válce uznána ani jediná polehčující okolnost. Musela odejít z Divadla na Vinohradech. V roce

1947 se vdala za Karla Konstantina, ale její životní láskou zůstal navždy Tristan Tzara, básník, esejista a dramatik, se kterým se seznámila v Paříži (1932). Poté co v Praze marně hledala angažmá, odešla do Českých Budějovic. V roce 1951 se na zapomenutou herečku přeče jen usmálo štěstí. Jan Werich s Martinem Fričem ji obsadili do role Siraél ve filmech Císařův pekař a Pekařův císař. Podlomene zdraví, deprese, neúcta a socialistický realismus ji vhněly na scesti. Ztvárnila ještě dvě filmové role a poté se v roce 1971 definitivně stáhla do ústraní. Zemřela v Praze 29. října 1988 v domově důchodců v Krči. Pohřbena byla na Olšanech a posléze byly její ostatky přeneseny na Vyšehradský hřbitov, do rodinné hrobky Růžičků (rodina švagrové), kde jsou ostatky i jejího bratra Ivana († 13. 1. 1993).

Kateřina Hodáčková

(Růžičková, švagrová Nataši, *21. 12. 1927)

„Moje úplně první setkání s Natašou Gollovou proběhlo v tomto jejich bytě, na Janáčkově nábřeží v Praze. Ona byla velmi milá a příjemná. Po obědě jsme si všichni tři (Nataša, její bratr Ivan a já) lehli společně na gauč a povídali si. Byla velmi vzdělaná. Uměla anglicky, německy, francouzsky. V době, kdy já ji poznala, byla ale v jedné z nejtěžších fází svého života, protože nesměla hrát. My se vídaly téměř denně, jelikož naše byty byly spojené. Ráda na ni vzpomínám.“

Kateřina Kovaříková

(Hodáčková, neteř Nataši, *6. 7. 1949)

„Tetu jsem měla moc ráda, byla příjemná, inteligentní, sečtělá, o všem se s ní dalo povídat. Měla také velký smysl pro humor a neuvěřitelně se smála. Nás s mým bratrem Ivanem měla opravdu moc ráda. Stačilo říct, že je v kině Alfa vyprodáno, a už tam zavolala a sehnala nám lístky. Snad proto, že neměla vlastní děti, brala nás tak trochu za své.“

(nekrácený text na www.kampocesku.cz)

Pro Památník Terezín Luděk Sládek, Marcela Kohoutová

Foto: autor, Památník Terezín, Milan Wolf, rodinný archiv Hodáčkových

Poděkování: Aleši Cibulkovi za možnost užití citací z knihy Nataša Gollová (2002)

PAMÁTNÍK TEREZÍN

národní kulturní památka

www.pamatnik-terezin.cz
www.facebook.com/TerezinMemorial

Radim, Polabí a Filípek

V rovinatém kraji asi deset kilometrů od Kolína leží obec Radim s krásným renesančním zámekem. V obci, zmiňované již v roce 1320, se v létě 2014 narodil pes Filípek. Je to malý cestovatel, průvodce těch velkých dvounohých. Jeho první výlet byl jen pár domů od toho, kde se narodil – na zámek Radim.

Předzámčí vás uvítá vůní borovic, mezi nimiž se dá i pohodlně zaparkovat. Za průjezdem se skrývá malé nádvoří, kde na vás čeká útulná kavárna a nezbytná pokladna. Zámek sám je ukázkou renesančního venkovského sídla včetně renesančního vybavení. Je lépe se sem vydat

Zámek Radim u Kolína

autem, ale jde to i vlakem – z Prahy tu budete za hodinu s přestupem v nedalekých Pečkách. Místní lokálka končí v Kouřimi, která stojí za návštěvu také, třeba proto, že její historické jádro je dnes památkovou rezervací. V sedmém století zdejší opevněné hradiště konkurovalo i Praze, to ale mluvíme o tzv. Staré Kouřimi. Tu dnešní snad založil kolem roku 1260 král Václav I. asi kilometr od Staré Kouřimi. Filipovi se ale stejně nejvíc líbil obrovský kámen

za městem. Nese název Lechův a podle legendy z něj dával kníže Lech kouřové signály knížeti Čechovi, svému bratrovci, na horu Říp. Že by legenda vysvětlovala i název města? Kdo ví. Každopádně je z něj krásný výhled na město. Jeho výška je tři metry a po obvodu měří úctyhodných třicet metrů. Věděli jste, že leží pouhých 700 metrů od astronomického (ne zeměpisného) středu Evropy? Ano. A právě k tomuto bodu (50 stupňů severní šířky a 15 stupňů východní délky) se vztahuje pravý sluneční čas, sloužící například k udávání času východu a západu slunce pro Česko.

Pavel Vančura

Turistické vizitky: 644; 1427; 1467

Důl Richard v proměnách času

- expozice, která vás provede historií původně vápencového dolu u Litoměřic
- nachází se v 80 metrů dlouhé podzemní chodbě pod litoměřickou radnicí
- 4 etapy:
 - vápencový důl
 - továrna a koncentrační tábor za II. světové války
 - úložiště radioaktivního odpadu
 - architektonická studie „Sad smíření“
- vhodné k doplnění výuky dějepisu

Více se dozvíte na:
www.litomerice-info.cz

foto © Wikipedie

Husovy Louny 2015

V roce 2015 si město Louny bude pravidelně připomínat 600. výročí upálení Mistra Jana Husa. Pokud k nám přijedete a zaparkujete na náměstí, nemůžete si nevšimnout pomníku Mistra Jana Husa, který tu stojí přesně 90 let.

Sochu Josefa Kvasničky nechal na náměstí umístit Spolek pro zbudování pomníků mužům o národ český zasloužilým. Ptáte se proč zrovna Jan Hus v Lounech? Nikdy u nás osobně nebyl, zato napsal „Lounským dopis“, ve kterém chválil město za vytrvalost ve víře a vybízel ho k jednotě a síle.

Později byly Louny uvedeny jako jedno z pěti měst, která zůstanou zachována i po konci světa (Louny, Klatovy, Plzeň, Slaný a Žatec).

Ale zpět k projektu, který 6. ledna odstartoval divadelním přestavením „Mistr Jan Hus známý a neznámý“. Dále každého 6. dne v měsíci proběhne nějaká akce věnovaná oslavám a jednou z nejrozsáhlejších bude „Koncert pro varhany a soprán k počtě Mistra Jana Husa“ (15. 3). Vyvrcholení oslav proběhne 5. července – „Pálení hranice na Červenáku a lampionový průvod do Loun“. Druhý den se uskuteční slavnostní bohoslužba v kostele a pietní akt na náměstí. Projekt počítá také s tematickými zájezdy do německé Kostnice, husitského Tábora a na hrady Krakovec či Kozí Hrádek. Muzeum chystá od září netradiční výstavu a celoroční program zakončí listopadové komponované čtení a koncert „Zpěvy husitských Čech“ v kostele sv. Petra.

Městské informační centrum v Lounech
Pražská 95, 440 01 Louny
tel.: +420 415 621 102
e-mail: info@mulouny.cz
www.louny.eu

Litvínovský zámek

Město Litvínov zve do barokního zámku Valdštejnů, kde v těchto dnech probíhá výstava „Srdceráj“ autorů Michala Cihláře a Veroniky Richterové.

Srdce na tisíc způsobů jako nadčasový fenomén, srdce ve fotografiích i v dílech vybraných umělců (K. Gebauer, I. Komárek, P. Nikl), srdce z lásky i srdce jako zboží. A srdce jako symbol vřelého přivítání... Ruku na srdce – podobnou monotematickou výstavu jste sotva kdy viděli. Jste srdečně zváni. V průběhu března se můžete těšit na další dvě výstavy, filmové techniky sběratele Miloše Štěpána a výstavu soch ak. sochaře Stanislava Hanzíka.

www.litvinov.cz
Turistická vizitka: 3114
Turistická známka: 867

Euroregion Tour 2015

Již 15. ročník mezinárodního veletrhu cestovního ruchu proběhne 19.–21. 3. v Eurocentru v Jablonci nad Nisou. Veletrh pořádají Liberecký kraj, statutární města Jablonec nad Nisou a Liberec, Eurocentrum Jablonec n. N., Okresní hospodářská komora v Jablonci n. N. a společnost Sundisk. Záštitu převzali ministři pro místní rozvoj a hejtmán Libereckého kraje.

Jediný veletrh cestovního ruchu v severních Čechách s mezinárodní účastí uvítá vystavovatele z Čech, Německa, Polska a Slovenska. Letošní veletrh proběhne v duchu motto „**Liberecký kraj jako na dlaní**“. Součástí veletrhu bude program pro odbornou veřejnost. Hospodářská komora uspořádá ve čtvrtek 19. března fórum na téma „Tradiční sklářské řemeslo v Libereckém kraji – využití pro cestov-

ní ruch“ a páteční část bude věnována mobilním aplikacím v cestovním ruchu. Nabídku turistických možností doplní prodejní výstava regionálních produktů z ČR a Polska či bohatý doprovodný program pro návštěvníky.

Protože se v pátek 20. března očekává 70% zatmění slunce, návštěvníci budou mít jedinečnou možnost pozorovat tento jev dalekohledy Astrono-

mického ústavu s odborným výkladem. Na čtvrtek 19. března jsou pro návštěvníky připraveny besedy, např. vyprávění Jiřího Moskala o Dakaru, cestopisné vyprávění „S kajakem v Ekvádoru“ či „Himálaj K2“, a žáci ZŠ mohou v kině Junior zhlédnout film „Století Miroslava Zikmunda“. V sobotu 21. března od 20 hod. pořádá Eurocentrum koncert skupin Polemica a Fast Food Orchestra. V prostorách Eurocentra bude k vidění i několik výstav, např. fotografie z nově proznačené hřebenové trasy po horách Libereckého kraje – Hřebenovka.

otevírací doba: čtvrtek 19. 3.: 10–18 hod.
pátek 20. 3.: 10–18 hod.
sobota 21. 3.: 9–12 hod.

Více o veletrhu na:
www.euroregiontour.cz
www.eurocentrumjablonec.cz

Liberec má nový turistický okruh

Významná liberecká rodina, která na přelomu 19. a 20. století ovlivnila město i jeho tvář, je tématem nového městského turistického okruhu „Po stopách Liebiegů“. Firma Johann Liebieg & Co. se zasloužila o rozvoj průmyslu. Ve své době zaměstnávala tisíce lidí a jejich liberecká textilka byla jedním z největších výrobců látek v tehdejší monarchii.

V dnešním Liberci po sobě Liebiegové zanechali stopy především v podobě architektury a architektonických celků. Nový turistický a průvodcovský okruh, který rozšiřuje nabídku města pro

návštěvníky, provede zájemce více či méně známými místy v Liberci.

Objekty a místa jsou označeny očíslovanými skleněnými tabulkami nebo stojany, z nichž se lidé dozvědí základní informace ve čtyřech jazycích. K novému průvodcovskému okruhu byla také vydána čtyřjazyčná brožura, která je volně dostupná v městském informačním centru spolu s mapovým pod-

kladem, podle něhož mohou turisté putovat po Liberci.

Trasa návštěvníky zavede na 17 míst. Například do Liebiegova městečka, na původní sídliště

Domovina, k vilám rodiny či na Libereckou výšinu. Součástí brožurky je také přehled průmyslové architektury partnera projektu – polské Jelení Hory. Více informací získáte v městském informačním centru a na www.visitliberec.eu/libieg, kde je k dispozici interaktivní mapa všech míst. Nový průvodcovský okruh „Po stopách Liebiegů“ vznikl za podpory Fondu mikroprojektů Cíl 3 v Euroregionu Nisa.

Městské informační centrum Liberec
náměstí Dr. E. Beneše 23
460 59 Liberec 1
tel.: +420 485 101 709
e-mail: info@visitliberec.eu
www.visitliberec.eu
www.liberec.cz

Neděláme z vědy vědu,
tak přijďte a pobavte se stovkami
interaktivních exponátů.

iQLANDIA

SCIENCE CENTER
PLANETARIUM
LIBEREC

V iQLANDII zažijete vichřici poznání!

- Planetárium – 2D a 3D projekce
- Humanoidní robot – jediný v ČR
- Kosmonautický trenažér
- Vodní svět s interaktivní fontánou
- Simulátor zemětřesení a vichřice
- Ohnivě tornádo
- Megabublinárium
- Holografická projekce
- Laparoskopická operace
- Science show - ohňové a mrazivé experimenty
- Darth Vader z lego kostek
- iQCafe

Planetárium:

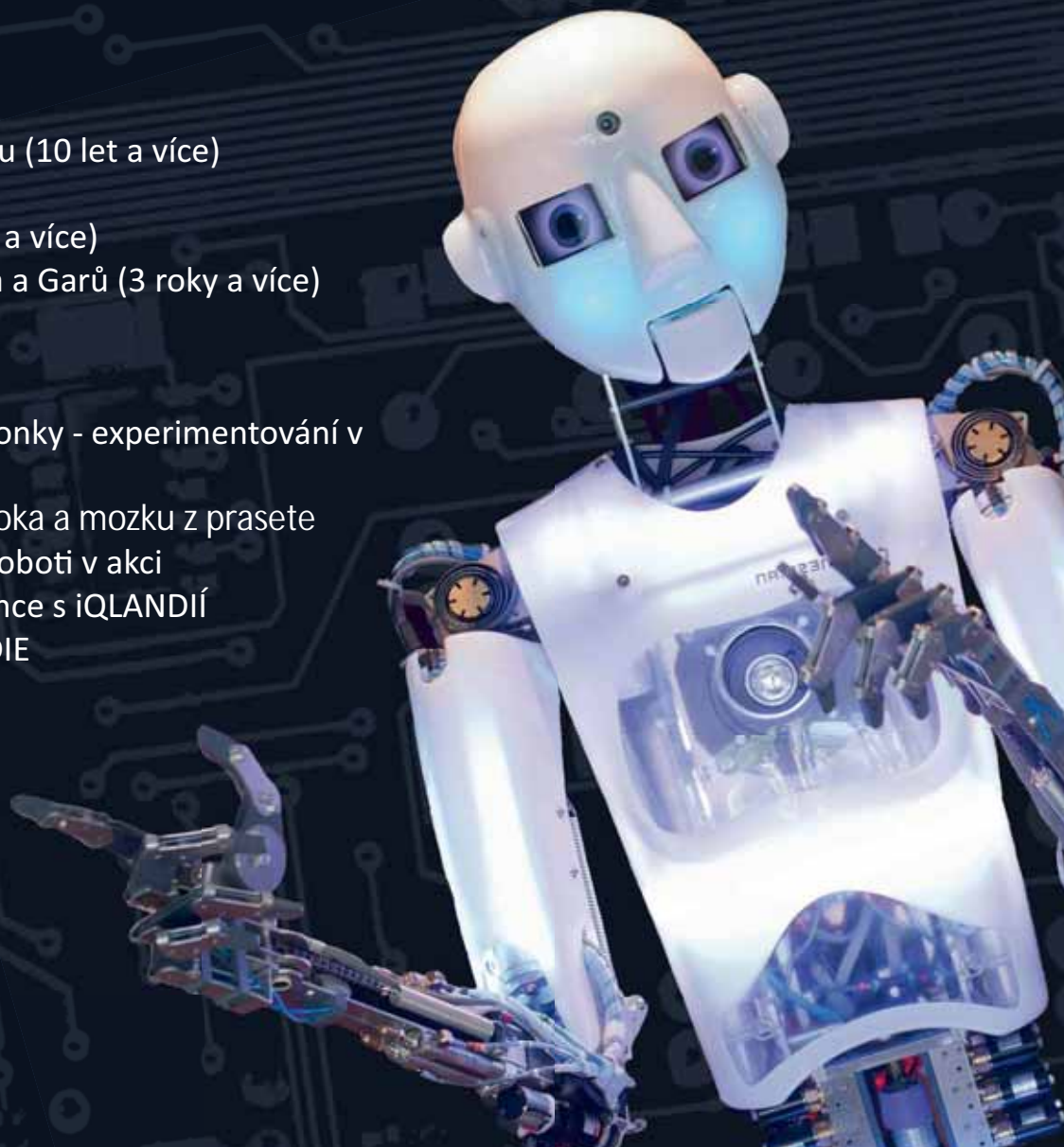
- Úsvit kosmického věku (10 let a více)
- Planety (10 let a více)
- Přirozený výběr (6 let a více)
- Dobrodružství Victora a Garů (3 roky a více)

V březnu navíc:

- Workshop Willyho Wonky - experimentování v laboratoři
- Týden mozku – pitva oka a mozku z prasete
- LEGO Mindstorms – roboti v akci
- Částečné zatmění slunce s iQLANDIÍ
- 1. narozeniny iQLANDIE
- Mindok v iQLANDII

**U NÁS
SE VÁM
ROZSVÍTÍ!**

Brány památek se otevřou již 18. dubna 2015

Město Šumperk se zapojí otevřením expozice Čarodějnické procesy v Geschaderově domě, pořádáním prohlídkových okruhů městem s průvodcem v kostýmu, otevřením kostela Zvěstování Panny Marie vč. krypty a čtvrteční přednáškou v městské knihovně. Po oba dny akce se nebude vybírat vstupné.

Brány památek pootevře již ve čtvrtek 16. dubna Monika Paulová ze státní památkové péče. Od 17.00 hod. začne v prostorách Městské knihovny Šumperk v ul. 17. listopadu její přednáška „Historie, vývoj a regenerace městské památkové zóny Šumperk“ a přednáška Bary Kaněv na téma funkcionalistické budovy pošty v Šumperku.

V sobotu 18. dubna se brány památek otevřou naplno a zcela zdarma. Své výstavy a expozice zpřístupní návštěvníkům Vlastivědné muzeum v Šumperku ve všech svých zařízeních. Můžete se těšit na výstavy Cestou křížů (Výstavní síň), O včelách a lidech (Hollarova galerie), Šperkovnice šumperského muzea (Galerie Šumperska) a také na stálou expozici Příroda a dějiny severozápadní Moravy s audioprůvodcem guidePORT™, z něhož k návštěvníkům promlouvá Paulina Chiari, dřívější majitelka Pavlínina dvora, kde dnes muzeum sídlí.

Za uměním období baroka se můžete vydat do kostela Zvěstování Panny Marie. Původně gotická součást dominikánského kláštera byla po požáru v r. 1669 barokně upravena. Mezi hodnotným mobiliářem najdete nedávno restaurované oltáře Zvěstování Panny Marie, sv. Jana Nepomuckého a čtrnácti pomocníků a také oltář sv. Kříže, který je součástí křížové cesty kostela. Otevřena bude i barokní krypta s několika ostatky rádoých bratří.

Šumperk

Živá brána Jeseníků

www.sumperk.cz

VIDA!

ZÁBAVNÍ VĚDECKÝ PARK

4600m² chytré zábavy

www.vida.cz

Křížkovského 12, BRNO
Otevřeno denně od 10 do 18 hodin

Přijďte na školní výlet do Třebíče

Ve zrekonstruovaném křídle třebíčského zámku se nachází interaktivní expozice „Cesty časem“. Expozice nabízí poznání třebíčské historie a historických řemesel netradiční formou.

Expozice je zaměřena především na děti a mládež. Kromě individuálních návštěvníků zde přivítají také školní skupiny, pro které jsou připraveny speciální lektorské programy, například Módní trendy napříč staletími, Proměny města Třebíče, Umělecké slohy ve světle dějin a Listina městských práv.

Všechny programy jsou obtížností uzpůsobeny rozdílným věkovým skupinám kolektivů mateřských, základních a středních škol. Pokud byste si z lektorských programů nevybrali, je samozřejmě možné objednat si běžnou prohlídku expozice pro školní skupinu. V rámci lektorského programu převezme školní skupinu do svých rukou muzejní lektorka. Délka programu je přibližně 60–90 minut. Každý žák obdrží pracovní list, který si vyplní v expozici

společně s pedagogem. Provoz expozice pro školní skupiny je v pracovní dny od 8 do 16 hodin. Cena vstupného je 30 Kč za studenta, pedagogický doprovod je zdarma. Na jednotlivé lektorské programy je třeba se min. týden předem telefonicky objednat na čísle +420 601 567 581 nebo +420 568 610 020, popř. e-mailem: cestycasem@mkstrebic.cz.

Více informací najdete na:

www.mkstrebic.cz, www.visittrebic.eu

www.facebook.com/cestycasemtrebic

Oskeruše a kdoule, znovuobjevené ovoce

V poslední době se setkáváme se zájmem o staré druhy ovoce a další zapomenuté plodiny. Jak oskeruše, tak i kdoule se v poslední době opět vysazují v sadech a zahradách, a to nejen ze sentimentálních důvodů a návratu k tradicím, ale i z důvodů praktických.

Jeřáb oskeruše je listnatý ovocný strom, který jako solitér dorůstá výšky až 15 metrů a jeho rozložitá koruna bývá významnou dominantou krajiny. Strom se u nás dožívá 300 až 500 let, ale například v jižní Evropě, odkud pochází, až 600 let. Patří mezi ohrožené druhy a v současné době je na našem území necelých 800 vzrostlých stromů.

Jde o teplomilnou dřevinu původem z jižní Evropy, kterou k nám přinesli valaši z Balkánu. V poslední době zažíváme nový zájem o tyto stromy,

díky návratu k tradicím, ale i z praktických důvodů. Nové stromy jsou vysazovány především v moravských obcích a sadech, ale i v teplejších oblastech Čech.

Plody oskeruše je možné po ocesání a krátkém dozrání ihned konzumovat, mají ovocnou chuť a skořicovou vůni. Z plodů se dělají kompoty, marmelády, ale především velmi kvalitní pálenka, které se říká oskerušovice. Dalším významným darem tohoto stromu je dřevo, které je nejtěžší v celé Evropě, je velmi pevné a používá se v truhlářství a rezbářství.

Největší oskeruše na Moravě je Adamcova oskeruše, nacházející se pod kopcem Žerotín, a v Čechách roste největší oskeruše v obci Jenčice.

Kdouloň obecná, obvykle nazývaná kdoule, patří mezi naše nejméně pěstované ovocné stromy. Kdouloň je keř, nebo nízký strom, dosahující výšky maximálně 8 m. Její pěstování je poměrně nenáročná a sklizeň je pravidelná. Další výhodou je i trvanlivost ovoce. Nevýhodou je však neznámost kdoulí, ale i to se mění k lepšímu.

Kdoule patří mezi malvice a její plody jsou kulovité až podlouhlé, žluté barvy, podobné jablkům. Za syrova jsou velmi tvrdé a silně aromatické s citrusovou vůní. Z toho důvodu se syrové kdoule dávaly do skříně mezi prádlo, aby je provoněly a chránily před škůdci.

Kdoule se však dodnes používá v kuchyni, a to především ve Středozeří, střední Asii a na Kavka-

zu, odkud pochází. Slouží k výrobě džemů, marmelád, ale i jako přírodní konzervační prostředek v případě konzervace jablečného moštu.

U nás měla dříve také široké použití, a to jak v případě sladkých dezertů, kdy se kdoule upečou v troubě s jablky a podávají se přelité horkým máslem. Výborně se však také hodí při pečení masa a při přípravě omáček. Ale určitě nejslavnější je kdoulový džem, který vychází z portugalského označení kdoule, marmelo. A tak dal džem z kdoulí vzniknout mezinárodnímu slovu marmeláda. Tak až si budete mazat marmeládu na pečivo, tak si vzpomeňte na kdoule. Zároveň přikládáme recept na pravou kdoulovou marmeládu, která je snadná.

Pravá marmeláda z kdoulí

1 kg kdoulí (případně oskeruší)
2 citrony v bio kvalitě
700 g želírovacího cukru 2:1

Nastrouháme horní žlutou vrstvu kůry z omytých citronů a vymačkáme šťávu. Kdoule důkladně operme a pomocí utěrky odstraníme jemné chloupky. Očištěné plody nakrájíme na kostičky a společně s citronovou kůrou a šťávou vložíme do hrnce, přiklopíme pokličkou a přivedeme k varu. Pomalu vaříme do změknutí, cca 20 minut. Poté přidáme želírovací cukr a odklopné povaříme 5 minut. Marmeládu plníme do čistých sklenic a uzavřeme.

Marmeláda je výborná na čerstvé pečivo nebo na pečení, dobrou chuť!

O výstavbě největší zachovalé pevnosti rozhodl v roce 1780 císař Josef II. a pojmenoval ji ... Areál se ale nikdy neuplatnil v boji, zato bohatě posloužil jako vězení. Za druhé světové války zde nacisté zřídili koncentrační tábor, kterým prošlo až 90 000 lidí.										
POMŮCKA: IL, RSM, TUF	OMYT VODOU	1. DÍL TAJENKY	INICIÁLY BYVALÉHO POLITIKA RAŠINA	SOPEČNÁ USAZENINA	AFRICKÝ ČÁP	KAM po Česku Kartografie	MPZ SAN MARINA	OZNAČENÍ NAŠICH LETADEL	2. DÍL TAJENKY	KOZÁČTÍ NÁČELNÍCI
PŘEDSTA- VENÍ KLÁŠ- TERU							VOJENSKÝ ÚTVAR			
ČÁST DOLU							ZPŮSOB DŽEZOVÉHO ZPĚVU KOŘIST			
INICIÁLY HERCE SKAMENE			TENKÁ FÓLIE OČISTIT VODOU					CHEM. ZN. RADIÁ MĚNA PÁKISTÁNU		
ZKRATKA UMĚLECKÉ VYSOKÉ ŠKOLY				SLEZSKÁ UNIVERZITA ZKR. ČÁST HMOTY			AMER. HUD. SKUPINA SNÍŽENÝ TÓN A			
NÁMĚT					POMLKA VZNEŠENÁ MÝŠLENKA					
	ČISTITI VODOU MIMO						ROTACE MÍČKU RÝŽOVÁ PALENKA			
ZÁPORNÁ ELEKTRODA							ŘÍMSKÁ 3 STÁT JIHO- VÝCHODNÍ ASIE			
INICIÁLY ZPĚVÁKA TESAŘIKA			FRANC. SR. ROBERT ??? OBILÍ SETĚ NA PODZIM						3. DÍL TAJENKY	DRUH SÍRANU
OTÁZKA PŘI SAZCE				NÁZEV AU- TOBAZARU TYP RUSK. LETADEL				INIC. ZPĚV. SAVKY OBRUBA OBRAZU		
UPROSTŘED					SUROVINA NA ZÁTKY DRUH PEPŘE					
	ZNAČKA SUŠENEK NOVINY						ŽENSKÉ JMÉNO ČES. SVAZ TĚL. VÝCH.			
NA ONOM MÍSTĚ				INI. MODER. ČECHA ČISTIT VODOU			JMÉNO HERCE GIBSONA SPZ PRAHY			
OBYVATEL ČÁSTI BRITÁNIE			HMOTA INICIÁLY ŽOKEJE CHALOUPKY					INIC. IMITÁ- TORA IZERA INIC. HERCE RAŠILOVA		
ŠEDIVÝ					ČÍSLOVKA					
DNA ZASTARALE					FRANCOUZ, SPISOVATEL JULES ???					

Správné odpovědi a výherci

Soutěže za měsíc leden–únor 2015

Celkem došlo 2 471 odpovědí, z toho 2 354 z internetu a 117 dopisů.

Kartografie PRAHA

otázka: Součástí Židovské čtvrti v Třebíči je židovský hřbitov, který je obehnaný mohutnou kamennou zdí a patří k největším toho druhu u nás. Kolik náhrobků se tam nachází?

odpověď: b) 3 000

soutěžilo: čtenářů 601; správně 541; špatně 60

výherci: Petra Niemczyková, Český Těšín; Alena Skálová, Praha; Oldřich Stejskal, Choceň

Edice ČT

otázka: Ve kterém století proběhla první křížová výprava?

odpověď: a) v 11. století

soutěžilo: 721 čtenářů; správně 703; špatně 18

výherci: Jaroslava Strončeková, Brno; Vlasta Škodová, Rtně v Podkrkonoší; Leopold Šrot, Novosedly

Fotohádanka

otázka: Poznáte místo na fotografii?

odpověď: c) Třeboň

soutěžilo: 619 čtenářů; správně 546; špatně 73

výherci: Dana Stránská, Mnichovo Hradiště; Edita Urbanová, Majdalena; Zdeněk Říha, Písek

Křížovka

odpověď: ... v Pavlovicích na Přerovsku

soutěžilo: 530 čtenářů; správně 527; špatně 3

výherci: Karel Fiala, Karlovy Vary; Petr Horálek, Teplice; Jiří Svíték, Zlín

Redakce se všem čtenářům omlouvá za mystifikaci, jediný secesní zámek u nás se nenachází v Pavlovicích na Přerovsku, jak tvrdí znění tajenky.

Všem výhercům srdečně blahopřejeme.

Poznáte místo na fotografii?

Tajenku křížovky a odpovědi na fotohádanku nám posílejte do 15. 3. z www.kampocesku.cz (soutěže) nebo na adresu redakce. Dvakrát třem autorům správných odpovědí zašleme mapu věnovanou vydavatelstvím Kartografie PRAHA.

a) Kadaň b) Žatec c) Most

FOR BIKES

6. VELETRH CYKLISTIKY

**VYHRAJTE KOLO
TREK SUPERFLY 9.6
za 55 990 Kč**

www.forbikes.cz

PVA
EXPO PRAHA
LETŇANY

27. – 29. 3. 2015

Wow ryzí emoce Prague

Top akce roku 2015 v Praze: vybere si každý!

Desítky dalších akcí najdete na www.prague.eu

Do 28. 6. 2015

Oskar Kokoschka a Československo
Národní galerie v Praze – Veletržní palác
Výběr děl z let 1934–1938 ze sbírek českých i zahraničních institucí.

5. 3. – 8. 3. 2015

Halové mistrovství Evropy v atletice 2015
O2 arena

19. 3. – 27. 3. 2015

Febiofest, CineStar Praha – Anděl
Filmové premiéry, zajímavé a inspirativní domácí i zahraniční filmy a legendární hosté.

21. – 22. 3. 2015

Mercedes Benz Prague Fashion Weekend
Právnická fakulta UK
Nové kolekce předních českých návrhářů.

12. 4. 2015

Praha v pohybu – otevření turistické sezony 2015
Staroměstské náměstí
Jednodenní festival zaměřený na sport a aktivní turistiku v Praze, včetně ukázek a exhibicí.

1. 5. – 17. 5. 2015

Mistrovství světa v ledním hokeji 2015, O2 arena
Již podesáté Praha (letos spolu s Ostravou) hostí vrcholnou hokejovou akci.

2. 3. – 3. 5. 2015

Volkswagen Maraton Praha 2015
Běžecská akce roku, jeden z nejkrásnějších maratonů světa.

12. 5. – 3. 6. 2015

Mezinárodní hudební festival Pražské jaro
Jubilejní 70. ročník s řadou hvězd světového kalibru.

24. 5. – 30. 5. 2015

Khamoro, světový festival romské kultury
Koncerty tradiční romské hudby a gypsy jazzu, defilé v centru Prahy, taneční workshopy i dětský den.

25. 5. – 25. 6. 2015

Tanec Praha
Mezinárodní festival současného tance a pohybového divadla.

29. 5. – 31. 5. 2015

Prague food festival
Královská zahrada Pražského hradu
Třídenní ochutnávka umění předních šéfkuchařů i producentů potravin a nápojů.

17. 6. – 30. 6. 2015

Mistrovství Evropy ve fotbale hráčů do 21 let

18. 6. – 28. 6. 2015

Pražské Quadriennale 2015
Největší světový festival scénografie s řadou performancí, výstav a akcí v centru Prahy.

5. 7. – 6. 7. 2015

Husovské slavnosti, Praha – Staré Město
Koncerty, divadelní vystoupení, bohoslužby, přednášky i diskuse.

13. 7. – 17. 7. 2015

Za dveřmi
Mezinárodní festival pouličního divadla.

10. 8. – 16. 8. 2015

Prague Pride
Největší a nejlepší queer festival střední a východní Evropy.

3. 9. – 6. 9. 2015

Mercedes Benz Prague Fashion Weekend
Právnická fakulta UK
Nové kolekce předních českých návrhářů.

7. 9. – 22. 9. 2015

Dvořákova Praha
Mezinárodní hudební festival věnovaný nejen hudbě Antonína Dvořáka.

21. 9. – 27. 9. 2015

Unique Fashion Week
Pražský týden módy přináší vlnu inspirace luxusní módy nejen z domova, ale i zahraničí.

5. – 11. 10. 2015

Designblok | Prague Design and Fashion Week
Každoroční přehlídka současného designu a módy s více než stovkou zahraničních účastníků.

15. 10. – 18. 10. 2015

Signal Festival
Mezinárodní festival světla SIGNAL už potřetí rozsvítí podzimní Prahu.

www.prague.eu

